

**Б А Н К
УКРАЇНСЬКИЙ
КАПІТАЛ**

ЗАТВЕРДЖЕНО
Рішенням Наглядової ради
АТ «БАНК «УКРАЇНСЬКИЙ КАПІТАЛ»
протокол від 17 жовтня 2024р. № 56

ПОГОДЖЕНО
Рішенням Правління
АТ «БАНК «УКРАЇНСЬКИЙ КАПІТАЛ»
Протокол від 16 жовтня 2024р. № 96

ПОЛІТИКА
УПРАВЛІННЯ КРЕДИТНИМ РИЗИКОМ
АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА
«БАНК «УКРАЇНСЬКИЙ КАПІТАЛ»

Зареєстровано в реєстрі
внутрішніх нормативних документів
АТ «БАНК «УКРАЇНСЬКИЙ КАПІТАЛ»
№ 1830

м. Київ - 2024

ЗМІСТ

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ	10
2. МЕТА, ЗАВДАННЯ ТА ЦІЛІ ПОЛІТИКИ	11
3. УЧАСНИКИ ПРОЦЕСУ УПРАВЛІННЯ КРЕДИТНИМ РИЗИКОМ ТА МЕЖІ ЗАСТОСУВАННЯ	12
4. КЛАСИФІКАЦІЯ КРЕДИТНИХ РИЗИКІВ	15
5. КАРТА РИЗИКІВ	15
6. ОСНОВНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ КРЕДИТНОГО РИЗИКУ	17
6.3. ПРИНЦИПИ УПРАВЛІННЯ КРЕДИТНИМ РИЗИКОМ	18
6.4. ПОБУДОВА ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ ПРОЦЕСУ УПРАВЛІННЯ КРЕДИТНИМ РИЗИКОМ	21
6.4.3. <i>Операційний рівень управління (перша лінія захисту)</i>	32
6.5. ОСНОВНІ ІНСТРУМЕНТИ ВИЯВЛЕННЯ ТА ОЦІНКИ КРЕДИТНИХ РИЗИКІВ	33
6.5.1. <i>Склад вхідної інформації, що використовується під час управління кредитним ризиком</i>	33
6.5.2. <i>Основні засади виявлення (ідентифікації), оцінки (вимірювання) індивідуальних кредитних ризиків</i>	34
6.5.3. <i>Основні засади використання внутрішніх рейтингів, а також рейтингів зовнішніх рейтингових агентств під час виявлення (ідентифікації), оцінки (вимірювання) індивідуальних кредитних ризиків</i>	36
6.5.4. <i>Оцінка ризику кредитного спреду</i>	37
6.5.5. <i>Основні засади виявлення (ідентифікації), оцінки (вимірювання) портфельних кредитних ризиків</i>	38
6.5.6. <i>Моделювання індивідуальних та портфельних кредитних ризиків</i>	40
6.6. ПОРЯДОК УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ КРЕДИТНОГО ПОРТФЕЛЯ ТА КРЕДИТНОГО РИЗИКУ	41
6.6.1. <i>Концентрація, диверсифікація кредитного портфеля та управління кредитним ризиком</i>	41
6.6.2. <i>ВСТАНОВЛЕННЯ ЛІМІТІВ</i>	41
6.6.3. <i>Стрес-тестування</i>	44
6.6.4. <i>Розрахунок резервів та обсягу кредитного ризику</i>	45
6.6.5. <i>Концентрація та диверсифікація кредитного портфеля</i>	45
6.6.6. <i>Аналіз якості кредитного портфелю</i>	45
6.6.7. <i>Звітність</i>	46
6.7. ІНСТРУМЕНТИ ОПТИМІЗАЦІЇ ТА ПОМ'ЯКШЕННЯ КРЕДИТНИХ РИЗИКІВ	46
7. ПІДХОДИ ЩОДО КРЕДИТНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ ТА МОНІТОРИНГУ	50
8. ПІДХОДИ ЩОДО ЗАВЧАСНОГО (НА РАНЬОМУ ЕТАПІ) ВИЯВЛЕННЯ ТА УПРАВЛІННЯ НЕПРАЦЮЮЧИМИ АКТИВАМИ (НА);	51
9. ПІДХОДИ ЩОДО ПЕРЕГЛЯДІВ КРЕДИТІВ, УКЛЮЧАЮЧИ КРЕДИТИ, НАДАНІ ПОВ'ЯЗАНИМ ОСОБАМ	52
10. КОНТРОЛЬ ЗА ОЦІНКОЮ МАЙНА	54
11. ПІДХОДИ ЩОДО ЗДІЙСНЕННЯ СТРЕС-ТЕСТУВАННЯ	55
12. РИЗИК-АПЕТИТ ДО КРЕДИТНОГО РИЗИКУ	55

13. УПРАВЛІНСЬКА ЗВІТНІСТЬ	59
13.1. ЗАГАЛЬНА УПРАВЛІНСЬКА ЗВІТНІСТЬ	59
14. СИСТЕМИ ПІДТРИМКИ	60
15. СИСТЕМА ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ	60
16. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ	65
17. ДОДАТКИ	65

ГЛОСАРІЙ

Банк	АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «БАНК «УКРАЇНСЬКИЙ КАПІТАЛ».
Відділення	Відокремлений підрозділ Банку, який не має статусу юридичної особи, здійснює операції від імені Банку в межах наданих дозволів, та не має окремого балансу.
Активні операції	– операція, що обліковується банком за активними балансовими або позабалансовими рахунками Плану рахунків бухгалтерського обліку банків України, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 11 вересня 2017 року № 89 (зі змінами) (далі - План рахунків). До таких операцій належать усі види кредитних операцій, операції з розміщення коштів на кореспондентських рахунках в інших банках, операції з придбання цінних паперів, дебіторська заборгованість, у тому числі дебіторська заборгованість за господарською діяльністю, інші активні банківські операції, включаючи нараховані за всіма цими операціями доходи
Безвідкличні зобов'язання з кредитування	– зобов'язання з кредитування, надані Банком на користь контрагента, невиконання яких може призвести до застосування по відношенню до Банку санкцій з боку контрагента.
Бізнес-підрозділи Банку	Підрозділи, що займаються організацією продаж банківських продуктів та послуг (в концепції цієї Політики – продуктів Банку, пов'язаних з кредитуванням, наданням гарантій, факторингом, лізингом, тощо)
Вірогідність настання дефолту або кредитної події (probability of default або PD)	– Компонент (коефіцієнт) розрахунку розміру кредитного ризику, що відображає ймовірність припинення виконання боржником/контрагентом своїх зобов'язань. Оцінка очікуваного дефолту або настання кредитної події за контрагентом та/або активною операцією або портфелем активних операцій.
Втрати у випадку настання дефолту або кредитної події (loss given default або LGD)	компонент (коефіцієнт) розрахунку розміру кредитного ризику, що відображає рівень втрат (збитків) унаслідок дефолту боржника/контрагента. Розмір втрат Банку у випадку настання дефолту або кредитної події з урахуванням інформації про рівень відновлюваності активів за рахунок забезпечення. Компонент (коефіцієнт) розрахунку розміру кредитного ризику, що відображає рівень втрат (збитків) унаслідок дефолту боржника/контрагента
Головний ризик-менеджер (CRO)	головна посадова особа Банку, відповідальна за управління ризиками;
Декларація схильності до ризиків (RAS - Risk Appetite Statement)	внутрішньобанківський/внутрішньогруповий документ, який визначає сукупну величину ризик-апетиту, види ризиків, які Банк прийматиме або

	уникатиме з метою досягнення його бізнес-цілей, та рівень ризик-апетиту щодо кожного з них (індивідуальний рівень)
Експозиція під ризиком (EAD)	– компонент розрахунку розміру кредитного ризику, що відповідає боргу за активом, який перебуває під ризиком дефолту боржника/контрагента
Коефіцієнт кредитної конверсії (CCF)	– коефіцієнт, що відображає кількісну ймовірність того, що експозиція під ризиком за фінансовим зобов'язанням, яке обліковується за позабалансовим рахунком Плану рахунків, стане балансовою експозицією
Група юридичних осіб під спільним контролем	– дві або більше юридичні особи, що перебувають під спільним контролем, до яких застосовуються вимоги щодо складання консолідованої/комбінованої фінансової звітності згідно з вимогами Міжнародних стандартів фінансової звітності;
Внутрішній кредитний рейтинг контрагента або операції (далі - ВКР)	– цифрове або літерне значення кредитного рейтингу контрагента або операції, що визначається відповідно до внутрішньобанківських документів.
Внутрішня рейтингова система	– сукупність методів, процедур, засобів контролю, порядку збору даних, а також ІТ-систем, що підтримують процеси оцінки (вимірювання) кредитних ризиків, визначення внутрішніх кредитних рейтингів (класів) та розмірів потенційних втрат Банку.
Дефолт	– невиконання контрагентом (позичальником) власних зобов'язань перед Банком у обумовлений термін та у повному обсязі або настання подій (кредитних подій), які свідчать про можливість невиконання контрагентом (позичальником) власних зобов'язань у повному обсязі перед Банком у майбутньому.
Зовнішній кредитний рейтинг контрагента або операції –	– літерне та/або цифрове значення рейтингу контрагента (позичальника) або операції, що визначається зовнішньою рейтинговою установою, яка має для цього необхідний досвід та інформацію, володіє відповідними методами, процедурами, засобами контролю, ІТ-системами, що підтримують процеси оцінки (вимірювання) кредитних ризиків.
Індивідуальні кредитні ризики	– ризики, що загрожують доходам і капіталу Банку внаслідок невиконання контрагентом зобов'язань відповідно до умов укладених угод за активними операціями.
Інвестори Банку	– фізичні та юридичні особи, що здійснили розміщення коштів в Банку на умовах субординованого боргу у відповідності з Інструкцією про порядок регулювання діяльності банків в Україні (зі змінами та доповненнями) затвердженою Постановою Правління Національного банку України № 368 від 28.08.2001 р.
Управління казначейських операцій	Управління казначейських операцій Банку

Колегіальні органи	– Наглядова рада Банку, Правління Банку, профільні комітети Банку.
Контрагент	– юридична або фізична особа, по відношенню до якої Банк має балансову або позабалансову кредитну вимогу, або особа, по відношенню до якої у Банка може виникнути вимога відповідно до умов укладених договорів. Два або більше контрагентів вважаються пов'язаними та такими, що несуть спільний економічний ризик, за наявності ознак, які визначено положеннями внутрішньобанківських документів та/або діючими нормативними документами Національного банку України та/або Міжнародними стандартами бухгалтерського обліку.
Кореляція кредитних подій	– статистична оцінка впливу можливих змін, які пов'язані із окремою активною операцією або окремим портфелем активних операцій на інші активні операції або інші портфелі активних операцій Банку.
Кредитна історія боржника/контрагента	– сукупність інформації щодо дисципліни виконання боржником/контрагентом своїх зобов'язань
Кредитні ризики	- імовірність виникнення збитків або додаткових втрат або недоотримання запланованих доходів унаслідок невиконання боржником/контрагентом узятих на себе зобов'язань відповідно до умов договору. Кредитний ризик виникає за всіма активними банківськими операціями, за винятком боргових цінних паперів та інших фінансових інструментів у торговій книзі Банку;
Кредитний рейтинг контрагента або операції	– зовнішній або внутрішній кредитний рейтинг контрагента або операції, що використовується Банком для оцінки кредитних ризиків контрагента або операції.
Кредитний спред (премія за кредитний ризик)	– різниця між доходністю боргових цінних паперів контрагента (позичальника) та доходністю за „безризиковими” борговими цінними паперами або різниця між доходністю кредитної операції з позичальником та доходністю за „безризиковими” борговими цінними паперами. „Безризиковими” цінними паперами традиційно є державні цінні папери або цінні папери з кредитним рейтингом не нижче ніж „інвестиційний клас”, підтверджений у бюлетені однієї з провідних світових рейтингових компаній (Fitch IBCA, Standard & Poor`s, Moody`s тощо).
Кредитоспроможність контрагента (позичальника)	– сукупність фінансових і матеріальних можливостей контрагента (позичальника) щодо прийняття та виконання зобов'язань перед Банком.
Міграція кредитних рейтингів	– ймовірність зміни кредитного рейтингу контрагента та/або активної операції або портфеля активних операцій у майбутньому.

Неякісна заборгованість	– заборгованість контрагента перед Банком, по відношенню до якої, відповідно до вимог нормативних документів НБУ та/або внутрішньобанківських документів та/або за рішеннями колегіальних органів Банку, існують сумніви щодо можливості її своєчасного та повного погашення.
Платоспроможність	– здатність контрагента (позичальника) своєчасно здійснювати грошові розрахунки за всіма видами своїх зобов'язань.
Пов'язані з Банком особи	– фізичні та юридичні особи визначені у відповідно до вимог статті 52 Закону України "Про банки і банківську діяльність" та Положення про визначення пов'язаних із банком осіб (зі змінами та доповненнями) затвердженого Постановою Правління Національного банку України № 315 від 12.05.2015 р.
Пов'язані з інвестором Банку особи	– фізичні та юридичні особи пов'язані з інвестором Банку визначені у відповідно до вимог статті 52 Закону України "Про банки і банківську діяльність".
Показники фінансово-майнового стану контрагента –	– показники, що надають інформацію про окремі аспекти діяльності (життєдіяльності – для фізичних осіб) контрагентів, а також про перспективи зміни значень цих показників у майбутньому. Визначення (розрахунок) значень показників фінансово-майнового стану відбувається відповідно до внутрішньобанківських методик або експертним шляхом.
Портфельні ризики (ризик концентрації)	– ризики, що загрожують доходам і капіталу Банку внаслідок настання подій, які можуть погіршити якість активів Банку, що мають певні спільні ознаки або характеристики.
Ризик дефолту	Це потенційна загроза виникнення втрат, недоотримання доходу або зменшення ринкової вартості капіталу Банку внаслідок можливого невиконання контрагентом або групою пов'язаних контрагентів зобов'язань перед Банком
Рівні толерантності Банку до кредитних ризиків	– прийняті Банком ліміти (обмеження), методики, положення, процедури та регламенти щодо кредитних ризиків (в розрізі банківських операцій, фінансових інструментів, портфелів, валют, структурних підрозділів тощо).
Ризик кредитного спреду	Це потенційна загроза виникнення втрат, недоотримання доходу або зменшення ринкової вартості капіталу Банку внаслідок можливого зниження ринкової вартості активу в результаті погіршення кредитного рейтингу відповідного контрагента (наприклад, за борговими цінними паперами).
Розрахунковий ризик	Це потенційна загроза виникнення втрат, недоотримання доходу або зменшення ринкової вартості капіталу Банку внаслідок можливого

	<p>невиконання контрагентом зобов'язань, які виникають під час проведення зустрічних розрахунків з Банком. Цей ризик переважно виникає при розрахунках за операціями з купівлі-продажу валют або цінних паперів, коли Банк ініціює платіж/поставку до отримання зустрічного платежу/поставки від контрагента. Потенційні збитки банку дорівнюють сумі загальних зобов'язань контрагента.</p> <p>Розрахунковий ризик включає ризик розрахункових систем та ризик неотримання зустрічного платежу/поставки.</p>
Передрозрахунковий ризик (ризик заміщення)	<p>Це потенційна загроза виникнення втрат, недоотримання доходу або зменшення ринкової вартості капіталу Банку внаслідок можливого невиконання контрагентом зобов'язань, які впливають із строкових контрактів, укладених з Банком. Потенційні збитки банку дорівнюють різниці між сумою чистих зобов'язань контрагента та вартістю заміщення у разі невиконання контрагентом його зобов'язань.</p>
Ризик країни	<p>імовірність виникнення збитків або додаткових втрат, або недоотримання доходів унаслідок впливу на діяльність боржника-контрагента несприятливих умов в економічній, соціальній, політичній сферах іншої країни;</p>
Служба управління ризиками	<p>підрозділ, очолюваний головним ризик-менеджером, або підрозділ(и), очолюваний(і) керівник(ами) підрозділу(ів) та підпорядкований(і) головному ризик-менеджеру, який(які) забезпечує(ють) виконання функцій з управління ризиками, визначених законодавством України та нормативно-правовими актами НБУ, внутрішніми нормативними документами Банку, Положенням про Службу управління ризиками АТ «БАНК «УКРАЇНСЬКИЙ КАПІТАЛ»</p>
Трансфертний ризик	<p>імовірність виникнення збитків або додаткових втрат, або недоотримання запланованих доходів унаслідок того, що у банку або його боржників/контрагентів, які є нерезидентами, немає можливості отримання іноземної валюти за кордоном та/або перерахування її в Україну;</p>
Ризики концентрації	<p>Це потенційна загроза виникнення втрат, недоотримання доходу або зменшення ринкової вартості капіталу Банку внаслідок настання подій, які можуть погіршити якість певної групи активів Банку. Склад ознак за якими може здійснюватися оцінка концентрацій визначається цією Політикою та іншими внутрішніми документами Банку.</p>

Скорингова карта	– положення внутрішньобанківського документу з оцінки фінансового стану контрагентів (позичальників), що містить набір показників оцінки фінансового стану та шкалу їх можливих значень, рейтингову шкалу, кількість балів або рівень ризику, що відповідає кожній категорії рейтингової шкали, та опис ознак, які притаманні контрагентам, що відносяться до певної категорії рейтингової шкали.
Управління кредитним ризиком	– процес виявлення (ідентифікації), оцінки (вимірювання), моніторингу і контролю за кредитним ризиком, а також прийняття управлінських рішень з метою забезпечення оптимального (цільового) співвідношення між ризиком і доходністю при проведенні активних операцій.
Уникнення ризику	відмова від здійснення певних операцій або припинення ділових відносин, які наражають банк на ризик;
Характеристика активної операції	– оцінка умов та/або факторів, які впливають на активну операцію. Зазначені умови та/або фактори можуть бути пов'язані із галуззю (видом економічної діяльності), регіоном (країною), у яких працює контрагент тощо.

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

- 1.1. Політика управління кредитним ризиком АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИТСТВА «БАНК «УКРАЇНСЬКИЙ КАПІТАЛ» (далі – Політика) визначає принципи, вимоги та підходи з управління кредитним ризиком в АТ «БАНК «УКРАЇНСЬКИЙ КАПІТАЛ» (далі – Банк) а також межі її застосування.
- 1.2. Ця Політика розроблена з урахуванням вимог:
- Закону України «Про банки і банківську діяльність» зі змінами і доповненнями;
 - Положення про організацію системи управління ризиками в банках України та банківських групах, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 11.06.2018 № 64 зі змінами;
 - Положення про визначення банками України розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями затвердженого постановою Правління Національного банку України від 30.06.2018 № 351 зі змінами;
 - Методичних рекомендацій щодо організації корпоративного управління в банках України, схвалених рішенням Правління Національного банку України від 03.12.2018 № 814-рш зі змінами;
 - Кодекс корпоративного управління: ключові вимоги і рекомендації, затверджений рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 12.03.2020 № 118 зі змінами;
 - Положення про організацію системи внутрішнього контролю в банках України, та банківських групах, затвердженим постановою Правління Національного банку України від 02.07.2019р. № 88;
 - Положення про організацію процесу управління проблемними активами в банках України, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 18.07.2019 № 97 зі змінами;
 - Положення про плани відновлення діяльності банків України та банківських груп № 95, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 18.07.2019 із змінами;
 - Принципів (кодексу) корпоративного управління АТ «БАНК «УКРАЇНСЬКИЙ КАПІТАЛ»
 - Стратегії управління ризиками АТ «БАНК «УКРАЇНСЬКИЙ КАПІТАЛ»
 - Концепції управління ризиками АТ «БАНК «УКРАЇНСЬКИЙ КАПІТАЛ»
- 1.3. інших нормативно-правових актів України, Національного банку України (далі - НБУ) щодо управління ризиками та внутрішніх нормативних документів Терміни уживаються в Політиці у значенні, наведеному в Глосарії. Тлумачення інших термінів, що використовуються в Політиці, відповідає визначенням чинним законодавством, нормативними документами НБУ та внутрішньобанківським нормативним актам.
- 1.4. Політика є обов'язковим до виконання всіма структурними / відокремленими підрозділами та колегіальними органами Банку.

- 1.5. Кредитний ризик – імовірність виникнення збитків або додаткових втрат або недоотримання запланованих доходів унаслідок невиконання боржником/контрагентом узятих на себе зобов'язань відповідно до умов договору.
- 1.6. Кредитний ризик присутній в усіх видах діяльності Банку, де результат залежить від діяльності контрагента, емітента або позичальника/боржника.
- 1.7. Кредитний ризик поділяється на індивідуальний та портфельний.**
- 1.8. Джерелом індивідуального кредитного ризику є окремих конкретний контрагент Банку – позичальник, боржник, емітент цінних паперів тощо. Оцінка індивідуального кредитного ризику передбачає оцінку кредитоспроможності такого окремого контрагента, тобто його індивідуальну спроможність своєчасно та в повному обсязі розрахуватися за прийнятими зобов'язаннями.
- 1.9. Портфельний кредитний ризик проявляється у зменшенні вартості активів Банку (іншій, ніж унаслідок зміни курсів іноземних валют). Джерелом портфельного кредитного ризику є сукупна заборгованість перед Банком за операціями, яким притаманний кредитний ризик (кредитний портфель, портфель цінних паперів, портфель дебіторської заборгованості тощо). Оцінка портфельного кредитного ризику передбачає оцінку концентрації та диверсифікації активів Банку.
- 1.10. Кредитний ризик, який виникає при операціях із банківськими установами, має свою специфіку, що впливає зі строків кредитування, характеру угод та специфіки банківської діяльності. Оцінка кредитоспроможності банківських установ потребує всебічного аналізу широкого кола факторів кількісного та якісного характеру. Контроль за ризиками по операціям із банківськими установами здійснюється через систему лімітів, що обмежує ризики Банку за такими операціями в розрізі контрагентів та груп пов'язаних контрагентів, сум, термінів та видів ризику. Важливим елементом управління ризиком по операціях із банківськими установами є моніторинг та актуалізація оцінки ризиків.

2. МЕТА, ЗАВДАННЯ ТА ЦІЛІ ПОЛІТИКИ

- 2.1. Мета управління кредитним ризиком полягає в забезпеченні мінімального рівня ризику при заданому рівні доходності кредитного портфеля.
- 2.2. Основними завданнями управління кредитним ризиком є:
- прогнозування можливого виникнення кредитного ризику в Банку;
 - аналіз і оцінка масштабів можливих збитків через виникнення кредитного ризику;
 - виявлення ефективних і дієвих методів зниження кредитного ризику;
 - визначення джерел, які зможуть відшкодувати отримані втрати.
- 2.3. **ОСНОВНИМИ ЕЛЕМЕНТАМИ УПРАВЛІННЯ КРЕДИТНИМ РИЗИКОМ** є:
- лімітування та нормування обсягів кредитних вкладень;
 - встановлення окремих та портфельних лімітів;
 - формування ефективної цінової політики;
 - формування адекватних та відповідних резервів по кредитних ризиках;

- запровадження та контроль відповідних індикаторів з кредитного ризику;
- проведення відповідного моніторингу кредитного портфелю, портфелю застав активів Банку та позичальників;
- впровадження та функціонування системи раннього реагування
- впровадження ефективного контролю заставного майна
- ефективний моніторинг стратегії та оперативного плану управління проблемними активами
- проведення адекватного стрес-тестування кредитного ризику;
- прийняття адекватних мір та дії при збільшенні кредитного ризику або за результатами проведення його стрес-тестування.

2.4. Лімітування обсягів кредитних операцій обмежує концентрацію кредитного портфеля в розрізі окремих позичальників, груп позичальників, бізнесів, галузей, секторів економіки і регіонів. Ліміт у розрізі окремого позичальника визначає максимальну суму та умови надання кредиту. Розрахунок ліміту проводиться на основі аналізу кредитоспроможності позичальника (фінансових показників діяльності, бізнес-плану тощо). Розмір ліміту коригується залежно від поточного фінансового стану боржника, забезпечення і прогнозованої оцінки його майбутнього фінансового стану.

2.5. Впровадження Політики передбачає досягнення наступних цілей Банку:

- налагодження ефективної системи ідентифікації (виявлення) та оцінки (вимірювання) кредитних ризиків;
- налагодження ефективної системи моніторингу і контролю за кредитним ризиком;
- налагодження ефективної системи підтримки та прийняття управлінських рішень в частині управління кредитним ризиком;
- встановлення лімітів (обмежень), впровадження процедур, положень, методик та регламентів щодо окремих операцій та на портфельному рівні;
- розподіл лімітів (обмежень) серед профіт-центрів Банку та налагодження бізнес-процесів в такий спосіб, щоб забезпечити найсприятливіший вплив на доходи та капітал Банку;
- забезпечення проведення банківських операцій відповідно зі встановленими лімітами (обмеженнями), процедурами, положеннями та регламентами;
- розмежування функцій та відповідальності підрозділів Банку в процесі управління кредитним ризиком;
- забезпечення ефективної взаємодії підрозділів Банку на всіх організаційних рівнях в процесі управління кредитним ризиком;
- виконання діючих вимог Національного банку України щодо нормативів кредитних ризиків та інших обмежень.

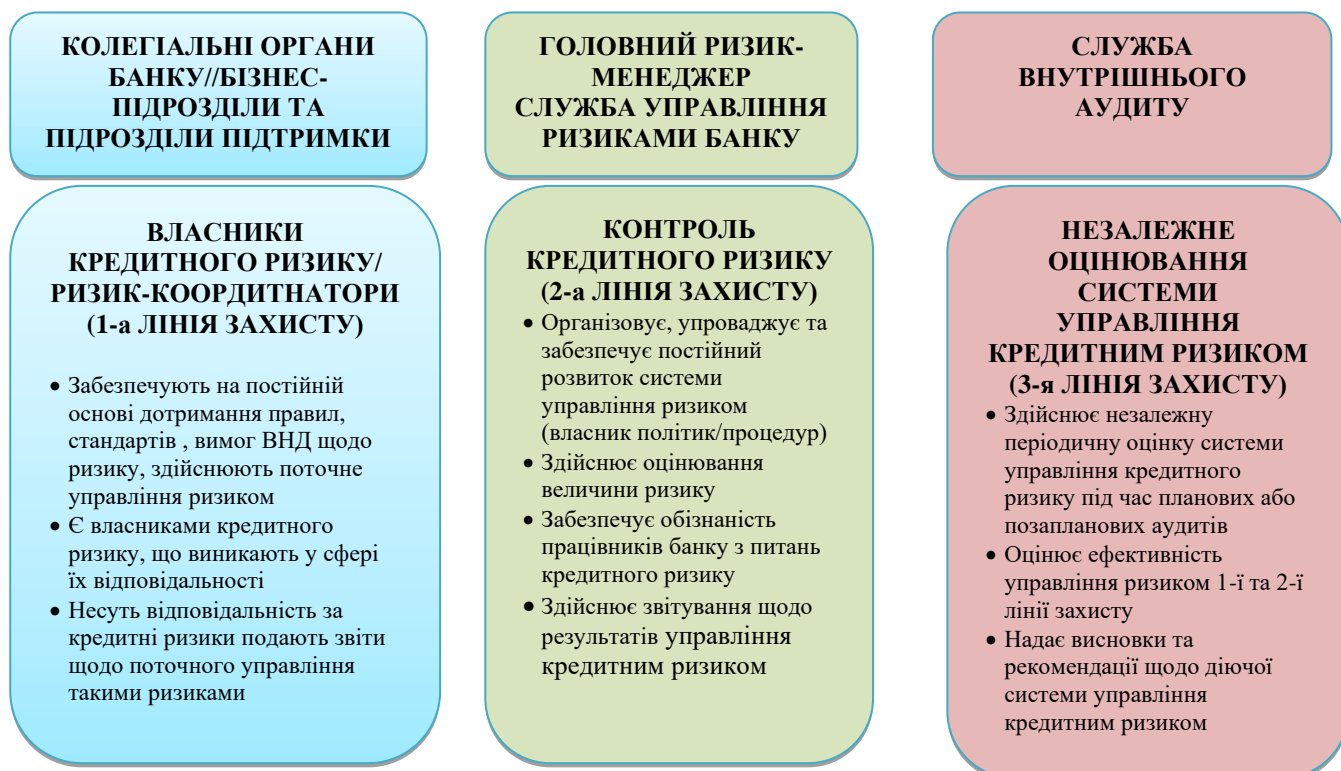
3. УЧАСНИКИ ПРОЦЕСУ УПРАВЛІННЯ КРЕДИТНИМ РИЗИКОМ ТА МЕЖІ ЗАСТОСУВАННЯ

3.1. Банк організовує систему управління ризиками, яка ґрунтується на розподілі обов'язків між підрозділами Банку із застосуванням моделі трьох ліній захисту:

перша лінія - на рівні бізнес-підрозділів Банку та підрозділів підтримки діяльності Банку. Ці підрозділи приймають ризики та несуть відповідальність за них і здійснюють поточне управління ризиками і подають звіти щодо поточного управління такими ризиками;

друга лінія - на рівні Служби управління ризиками та Служби комплаєнсу;

третя лінія – на рівні Служби внутрішнього аудиту Банку щодо перевірки та оцінки ефективності функціонування системи управління ризиками у Банку. Схематичне зображення моделі:

Наглядова рада та Правління Банку є головними органами, які забезпечують організацію та контроль за належним дотримання Банком законодавства та внутрішніх процедур та ефективністю управління кредитним ризиком в Банку, забезпечують інтегрованість управління

3.2. Політика управління кредитним ризиком стосується Банку в цілому, структурних підрозділів головного офісу, відділень, охоплює усі активні операції Банку, які генерують кредитні ризики

3.3. Основними учасниками системи управління кредитним ризиком в Банку є:

- Наглядова рада Банку;
- Правління Банку;
- Кредитний комітет Банку;
- Малий кредитний комітет;
- Малий кредитний комітет по фізичних особах
- Комітет з управління активами та пасивами;
- Тарифно-продуктовий комітет Банку;

- Служба внутрішнього аудиту Банку;
- Головний ризик-менеджер;
- Служба управління ризиками Банку;
- Відділ по роботі з непрацюючими активами;
- Головний комплаєнс-менеджер;
- Служба комплаєнсу;
- бізнес-підрозділи Банку (перша лінія захисту);
- інші підрозділи підтримки (перша лінія захисту).

3.4.3 функціональної точки зору управління кредитним ризиком передбачає налагодження бізнес-процесів та чіткого розподілу обов'язків між наступними учасниками процесу, а саме:

на рівні Головного офісу Банку

- Наглядова рада;
- Правління Банку;
- профільні комітети;
- Управління казначейських операцій (перша лінія захисту);
- Управління операцій фондового ринку, акціонерного капіталу та ліцензування (перша лінія захисту);
- підрозділи Банку, що виконують активні та пасивні операції з корпоративними клієнтами (профінт-центр) - перша лінія захисту;
- підрозділи Банку, що виконують активні та пасивні операції з роздрібною бізнесу (профінт-центр) - перша лінія захисту;
- підрозділ, що здійснює адміністрування кредитних операцій (перша лінія захисту);
- інші підрозділи, що виконують активні операції (перша лінія захисту);
- структурні підрозділи Банку, що супроводжують та обліковують активні та пасивні операції (бек-офіс) - перша лінія захисту.
- Служба управління ризиками Банку – друга лінія захисту;
- Відділ по роботі з непрацюючими активами -перша лінія захисту
- Служба комплаєнсу – друга лінія захисту;
- Служба внутрішнього аудиту – третя лінія захисту;
- Управління банківської безпеки перша лінія захисту;
- Юридичне управління Банку перша лінія захисту;
- Управління справами перша лінія захисту;

на рівні відділень Банку (перша лінія захисту)

- Керівництво відділення;
- працівник (підрозділ) відділення, що виконує активні та пасивні операції з клієнтами;
- працівник (підрозділ) відділення, що супроводжує та обліковує активні операції (у разі наявності).

3.5. Політика не розповсюджується на операції, які здійснюються між підрозділами Банку, якщо це не призводить до збільшення ризиків по Банку в цілому.

3.6. Ця Політика не є кредитною політикою Банку.

4. КЛАСИФІКАЦІЯ КРЕДИТНИХ РИЗИКІВ

Кредитні ризики в Банку класифікуються за наступними ознаками:

За сферою виконання:

- зовнішні кредитні ризики;
- внутрішні кредитні ризики

За характером охоплення:

- індивідуальний кредитний ризик
- портфельний кредитний ризик

Залежно від груп позичальників:

- кредитний ризик за операціями з фізичними особами
- кредитний ризик за операціями з юридичними особами – суб'єктами господарювання
- кредитний ризик за операціями з фізичними особами – суб'єктами господарювання
- кредитний ризик за операціями з банками
- кредитний ризик за операціями з небанківськими фінансовими установами
- кредитний ризик з державою

Залежно від кредитних продуктів:

- кредитний ризик за кредитами на звичайних умовах
- кредитний ризик за кредитними лініями
- кредитний ризик за кредитами «овердрафт»
- кредитний ризик за кредитами «овердрафт» за поточними рахунками із застосуванням електронних платіжних засобів (ЕПЗ)
- кредитний ризик за кредитами «овердрафт» «зарплатних проєктів» клієнтів Банку
- кредитний ризик за операціями з цінними паперами
- кредитний ризик за похідними фінансовими інструментами
- кредитний ризик за авто кредитами
- кредитний ризик за іпотечними кредитами
- кредитний ризик за споживчими кредитами

За характером впливу на кредитний продукт:

- прями (основні) ризики
- непрямі (супутні) ризики

5. КАРТА РИЗИКІВ

Карта ризиків є основою для визначення структури та змісту кредитних ризиків, а також їх місця в системі ризиків, які Банк вважає для себе суттєвими.

Клас ризиків	Категорія ризиків	Підкатегорія
Індивідуальні кредитні ризики	Ризик дефолту	Ризик позичальника
		Ризик емітента
		Ризик кореспондента
		Ризик дебітора
	Ризик кредитного спреду	Ризик кредитного спреду за операціями з борговими

Клас ризиків	Категорія ризиків	Підкатегорія
	Ризик розрахунків (settlement risk)	цінними паперами
		Ризик кредитного спреду за кредитними операціями
		Ризик розрахункових систем
		Ризик неотримання зустрічного платежу/поставки
		Ризик втрат через невиконання зобов'язань контрагентом або клієнтом, коли розмір втрат залежить від переважаючих ставок або курсів на ринку.
	Ризик країни	
	Трансфертний ризик	
Портфельні кредитні ризики	Ризики концентрації	Ризики географічних регіонів
		Ризики галузевої концентрації/видів економічної діяльності
		Ризики продуктової концентрації
		Ризики концентрації пов'язаних осіб
		Ризики концентрації за групами контрагентів
		Ризики концентрації за видами забезпечення
		Ризики концентрації за сумами вкладень
		Ризики концентрації за валютами вкладень
		Ризики концентрації за строками вкладень
		Ризики концентрації за іншими ознаками
		Ризики концентрації за бізнес-лініями
		Ризики концентрації за продуктами
		Ризики концентрації за бізнес-лініями
		Ризики концентрації за групами пов'язаних контрагентів
Ризики концентрації за фінансовими установами		

Клас ризиків	Категорія ризиків	Підкатегорія
		Ризики концентрації за іншими ознаками

6. ОСНОВНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ КРЕДИТНОГО РИЗИКУ

6.1. ХАРАКТЕРИСТИКА ОПЕРАЦІЙ БАНКУ, ЯКІ МІСТЯТЬ КРЕДИТНИЙ РИЗИК

Політика охоплює усі операції, за якими у Банку існують або можуть виникнути вимоги до контрагентів, відповідно до умов укладених договорів.

В межах цієї Політики, до складу операцій, що містять кредитні ризики, включаються операції, які передбачають наступне:

- надання коштів контрагентам, які зобов'язуються їх повернути через певний період часу (надання кредитів, розміщення депозитів);
- розміщення коштів на ностро-рахунках в банках-кореспондентах;
- придбання у контрагентів прав вимоги до третіх осіб (тобто осіб, які мають грошові зобов'язання перед контрагентами Банку);
- прийняття зобов'язань із наданням коштів контрагентам Банку, за умов, що такі зобов'язання є безвідкличними;
- прийняття зобов'язань із проведення розрахунків або сплати певних сум на користь третіх осіб за дорученням контрагентів Банку за умов, що прийняття таких зобов'язань відбувається без розміщення контрагентом коштів на рахунках, відкритих в Банку, у розмірах, що повністю покривають суми платежів, зобов'язання із здійснення яких можуть виникнути (виникають) у Банку (надання гарантій, авалів);
- прийняття у якості забезпечення гарантій, порук, які надаються третіми особами на користь контрагентів Банку за активними операціями;
- придбання боргових цінних паперів;
- придбання пайових цінних паперів, умови випуску яких передбачають можливість їх конвертації у боргові цінні папери (конверсійні цінні папери)¹;
- проведення будь-яких операцій, внаслідок яких виникає дебіторська заборгованість контрагента перед Банком;
- передача в управління активів, що належать Банку, компаніям, які, відповідно до отриманої ліцензії, надають послуги з управління активами;
- укладення Банком або іншими юридичними чи фізичними особами договорів страхування, за якими Банк виступає вигодонабувачем;
- прийняття у якості забезпечення за активними операціями боргових цінних паперів;
- прийняття у якості забезпечення за активними операціями майнових прав на надходження за контрактами, що укладено між контрагентом Банку та третіми особами, які передбачають наявність у контрагента Банку прав на отримання майна або грошових коштів.

¹ Зважаючи на те, що банк наражається на кредитні ризики за операціями з конверсійними пайовими цінними паперами лише після їх конверсії у боргові цінні папери, надалі за текстом ці папери включаються до складу боргових цінних паперів

- інші операції, за якими можуть позникати кредитний ризик

6.2. ХАРАКТЕРИСТИКА ОСНОВНИХ ГРУП ВИМОГ ЗА ОПЕРАЦІЯМИ, ЯКІ МІСТЯТЬ КРЕДИТНІ РИЗИКИ

Уніфікація підходів, стандартів та вимог під час управління кредитним ризиком забезпечується завдяки розподілу операцій на групи однорідних (з позиції управління кредитним ризиком) із визначенням основних характеристик кожної з груп.

З позиції управління кредитним ризиком, Банк приймає наступну структуру портфельів операцій, які генерують кредитні ризики:

- портфель операцій з банками:
 - портфель операцій з банками-резидентами України;
 - портфель операцій з банками-нерезидентами (крім країн СНД та Балтії);
 - портфель операцій з банками-нерезидентами (країни СНД та Балтії);
- портфель операцій з юридичними особами – суб'єктами господарської діяльності (крім банків, органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування);
- портфель операцій з фізичними особами – суб'єктами підприємницької діяльності, які співпрацюють з Банком за операціями, що пов'язані із фінансуванням підприємницької діяльності;
- портфель споживчого кредитування;
- портфель споживчого кредитування (овердрафт);
- портфель операцій з органами виконавчої влади та місцевого самоврядування та їх установами.

Кожний з портфельів вищезазначених операцій має включати наступні підгрупи:

- операції, які відповідно до рішень кредитного комітету або Правління Банку, входять до складу певного банківського продукту (напрямку кредитування) та обліковуються на відповідних рахунках аналітичного обліку;
- операції, які не належать до складу жодного банківського продукту (напрямку кредитування);
- операції з пов'язаними з Банком особами;
- операції з інвесторами Банку.

6.3. ПРИНЦИПИ УПРАВЛІННЯ КРЕДИТНИМ РИЗИКОМ

6.3.1. Банк дотримується наступних основних принципів управління кредитним ризиком:

- **ефективність** – процес управління, що забезпечує об'єктивну оцінку розміру кредитних ризиків Банку та повноту заходів щодо управління кредитним ризиком з оптимальним використанням фінансових ресурсів, персоналу та інформаційних систем Банку;
- **своєчасність** – процес управління кредитними ризиків, що забезпечує своєчасне виявлення, вимірювання, моніторинг, контроль, звітування та пом'якшення кредитних ризиків на всіх організаційних рівнях;
- **структурованість** – система управління кредитним ризиком, що передбачає чіткий розподіл функцій, обов'язків і повноважень з управління кредитним ризиком між

усіма структурними/відокремленими підрозділами та працівниками Банку, та їх відповідальність згідно з таким розподілом;

- **розподіл обов'язків** – забезпечення уникнення ситуації, за якої одна особа здійснює повний контроль над функцією чи видом діяльності Банку;
- **усебічність та комплексність** – охоплення всіх видів діяльності Банку на всіх організаційних рівнях та у всіх його структурних/відокремлених підрозділах, оцінка взаємного впливу ризиків;
- **пропорційність** – створення ефективної системи управління кредитним ризиком, що відповідає бізнес-моделі банку, його системі системній важливості, а також рівню складності операцій, що здійснюються Банком;
- **незалежність** – свобода від обставин, що становлять загрозу для неупередженого виконання Службою управління ризиками своїх функцій;
- **конфіденційність** - недопущення отримання інформації, що не підлягає оприлюдненню, особами, у яких немає повноважень на її отримання;
- **обізнаність** – наявність та доведення, з метою дотримання керівниками Банку та іншими працівниками Банку вимог щодо управління Банком кредитним ризиком.

6.3.2. Окрім загальних принципів управління кредитним ризиком, Банк у своїй діяльності щодо управління кредитним ризиком **дотримується наступних персональних принципів:**

6.3.2.1. Відповідальність керівництва Банку

Наглядова рада Банку визначає Політику управління кредитним ризиком та Правління Банку відповідає за її загальне впровадження по системі Банку.

Наглядова рада Банку та Правління Банку має проводити періодичний перегляд Політики з управління кредитним ризиком (не рідше **одного разу на рік**).

Правління делегує частину повноважень з управління кредитним ризиком в межах цієї політики кредитним комітетам Банку (Кредитному комітету та Малому кредитному комітету, уповноваженій особі) у відповідності до рішень Наглядової ради Банку, Правління.

Малий кредитний комітет діє та приймає рішення на підставі наданих йому повноважень та в рамках встановлених йому відповідним колегіальним органом Банку лімітів з проведення активних операцій.

Уповноважені особи Банку (керівники Банку та керівники структурних підрозділів Банку) можуть приймати рішення та діяти в рамках встановлених відповідним колегіальним органом Банку лімітів з проведення активних операцій та/або за продуктами (надання кредитів, гарантії, міжбанківських операцій, тощо).

Кредитний комітет Банку здійснює безпосереднє управління кредитним ризиком Банку в межах рішень Правління та Наглядової ради Банку.

Правління Банку, Кредитні комітети Банку та уповноважені особи Банку, в межах делегованих їм Наглядовою радою повноважень, приймають рішення та відповідають за загальне управління кредитним ризиком, а також розглядають, затверджують/ узгоджують та здійснюють контроль за впровадженням методик, положень та регламентів щодо виявлення (ідентифікації), оцінки (вимірювання), моніторингу, контролю, звітуванню та пом'якшенню за кредитним ризиком.

Зазначені методики, положення та регламенти мають стосуватися кредитного ризику, пов'язаних із всіма напрямками діяльності Банку, як на рівні окремих активних операцій, так і на портфельному рівні.

Процес управління кредитним ризиком не повинен перериватись при змінах стану Банку та стану фінансових ринків.

Правління банку має забезпечити уникнення конфлікту інтересів в процесі управління кредитним ризиком.

Члени Наглядової ради Банку або колегіальних органів, які мають право ухвалювати кредитне рішення, не можуть бути залученими до схвалення рішення щодо видачі кредитів особам, пов'язаним з ними.

Банк має виявляти та управляти кредитним ризиком, що притаманне всім продуктам і видам діяльності. Перш ніж впроваджувати новий продукт або розпочинати новий вид діяльності, необхідно розробити і затвердити Правлінням адекватні процедури з ризик-менеджменту і внутрішнього контролю.

6.3.2.2. Діяльність із суворим дотриманням встановленого процесу проведення активних операцій

Банк діє в межах добре визначених критеріїв надання кредитів та проведення інших активних операцій, які генерують кредитні ризики. До цих критеріїв належать:

- чітке зазначення цільових ринків Банку,
- глибоке розуміння позичальника або контрагента,
- цільового призначення і структури активної операції,
- визначення джерел погашення заборгованості та/або виконання інших зобов'язань перед Банком.

Банк встановлює ліміти (обмеження) на рівні окремих контрагентів (груп пов'язаних контрагентів) за кредитним та іншим активним операціям, що обліковуються як на балансі, так і позабалансом.

Банк має чітко встановлений процес прийняття рішення про надання нових кредитів та проведення інших активних операцій, які генерують кредитні ризики, а також зміну умов, пролонгацію та рефінансування існуючих кредитів та інших активних операцій.

Надання всіх кредитів та проведення інших активних операцій, які генерують кредитні ризики, відбуватися на загальних підставах. Кредити пов'язаним з Банком особами та операції з пов'язаними особами потребують особливого узгодження, посиленого режиму моніторингу та контролю.

6.3.2.3. Забезпечення адекватного процесу адміністрування, оцінки та моніторингу активних операцій

Банк запроваджує систему адміністрування різних портфелів активних операцій.

Банк запроваджує систему моніторингу стану окремих активних операцій, включаючи адекватність сформованих резервів під кредитні ризики та кредитний ризик за активними операціями Банку.

Управління кредитним ризиком відбувається із застосуванням внутрішніх та зовнішніх рейтингових систем. Рейтингові системи враховують природу, складність та розміри банківської діяльності та відповідають ним.

Банк запроваджує інформаційні системи та аналітичні моделі, які дозволять керівництву Банку адекватно оцінювати кредитні ризики, що притаманні усім балансовим та позабалансовим операціям. Інформаційні системи мають надавати адекватну інформацію про склад портфеля активних операцій, включаючи ідентифікацію будь-якої концентрації ризику.

Банк запроваджує систему моніторингу складу та якості портфелів активних операцій.

Банк приділяє увагу існуючим та потенційним змінам у зовнішньому середовищі під час оцінки окремої активної операції або на портфельному рівні, а також має оцінювати кредитні ризики в стресових ситуаціях.

Для виконання адекватного процесу адміністрування в Банку створено Управління кредитної адміністрації.

Управління кредитної адміністрації виконує функції з кредитного адміністрування та у взаємодії з Управлінням розвитку корпоративного бізнесу, Управлінням розвитку роздрібного бізнесу, відділом по роботі з непрацюючими активами, Управлінням банківської безпеки та Службою управління ризиками забезпечує належне супроводження кредитних операцій з моменту прийняття такого рішення щодо проведення кредитної операції та його моніторингу до моменту погашення заборгованості, уключаючи:

- ведення кредитної справи боржника;
- надання дозволу на перерахування коштів згідно з кредитним договором, що надається тільки після отримання та перевірки повноти пакета документів, отримання забезпечення та виконання інших умов, необхідних для надання кредиту (якщо це передбачено кредитним договором), крім випадків, коли система автоматично здійснює верифікацію та реалізацію прийнятого рішення, відповідно до алгоритму дій, затвердженого відповідним колегіальним органом Банку;
- контроль установлених значень лімітів та додаткових умов (кавенант);
- моніторинг виконання умов кредитного договору щодо погашення відсотків та основної суми боргу;
- моніторинг дотримання боржником інших умов кредитного договору;
- моніторинг своєчасного перегляду наявності та стану збереження забезпечення, а також переоцінки його ринкової (справедливої) вартості.

6.3.2.4. Забезпечення адекватного внутрішнього контролю за кредитним ризиком

Банк запроваджує систему незалежної (від профіт-центрів) поточної оцінки дотримання існуючих політик і процедур з управління кредитним ризиком. Результати таких обстежень доводяться безпосередньо до відома Наглядової ради Банку та Правління Банку.

Банк запроваджує належне управління активними операціями, які генерують кредитний ризик і підтримання кредитного ризику у межах, що відповідають зовнішнім і внутрішнім лімітам (обмеженням). Банк запроваджує систему внутрішнього контролю та інші засоби для забезпечення своєчасного інформування керівництва відповідного рівня (для вжиття необхідних заходів) про будь-які відхилення від існуючих положень, процедур, регламентів і лімітів (обмежень).

Банк має регламентований внутрішніми документами Банку набір дій для вжиття ранніх заходів щодо активних операцій, якість яких погіршується, управління проблемними активами та вирішення подібних ситуацій.

6.4. ПОБУДОВА ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ ПРОЦЕСУ УПРАВЛІННЯ КРЕДИТНИМ РИЗИКОМ

З точки зору структурної організації, Банк приймає комбіновану модель управління кредитним ризиком, з урахуванням концепції тобто, управління відбувається на трьох рівнях:

- *Загальнобанківський (в т.ч. 1, 2, 3 лінія захисту);*

- *Середній (1-ша лінія захисту);*
- *Операційний (1-ша лінія захисту);*

Відповідно з вищезазначеною структурою, визначаються права та обов'язки всіх учасників процесу управління кредитним ризиком.

6.4.1. Загальнобанківський рівень управління

НАГЛЯДОВА РАДА БАНКУ виконує наступні, але не виключні функції з управління кредитним ризиком:

- визначає політику управління кредитним ризиком та делегує повноваження щодо впровадження цієї Політики Правлінню Банку;
- визначає допустимий рівень ризик-апетиту з кредитного ризику;
- визначає перелік кількісних та якісних показників з кредитного ризику ;
- визначає загальні та окремі ліміти та обмеження з кредитного ризику для Банку та відділень (у разі необхідності);
- визначає, методика та регламенти управління кредитного ризику;
- отримує звіти відносно фактичного стану кредитного ризику;
- отримує звіти відносно фактичного стану кредитного ризику та результатів стрес-тестування кредитного ризику;

СЛУЖБА ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ БАНКУ(3 -тя лінія захисту)

Служба внутрішнього аудиту Банку, є структурним підрозділом головного офісу Банку, який не бере безпосередню участь в процесі управління кредитним ризиком, і в частині контролю управління кредитним ризиком виконує наступні функції:

- здійснює незалежний аналіз та оцінку процесу управління кредитним ризиком, ефективності його організації та якості виконання відповідними структурними підрозділами Банку покладених на них функцій, ефективності взаємодії структурних підрозділів Банку з питань управління кредитним ризиком. Надає відповідні рекомендації керівництву Банку щодо вдосконалення існуючої системи внутрішнього контролю;
- оцінює стан виконання вимог нормативно-правових актів та внутрішніх документів Банку щодо управління кредитним ризиком при проведенні активних операцій;
- здійснює аналіз та дає оцінку правильності ведення обліку активних банківських операцій відповідно до Облікової політики Банку та враховуючи вимоги щодо формування необхідної звітності для управління кредитним ризиком;
- за результатами перевірок інформує керівництво Банку про стан управління кредитним ризиком;
- надає Правлінню та Наглядовій раді Банку висновки щодо відповідності діючої системи управління кредитним ризиком цій Політиці та діючим положенням, методикам, регламентам, процедурам, а також пропозиції щодо вдосконалення існуючих положень, регламентів, методик, процедур.

З метою забезпечення належного виконання вищенаведених функцій щодо кредитних ризиків Служба внутрішнього аудиту Банку має право безперешкодного доступу до інформаційних систем та до всієї необхідної інформації в паперовому та електронному вигляді

СЛУЖБА УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ БАНКУ (2-га лінія захисту)

Служба управління ризиками Банку, є структурним підрозділом головного офісу Банку, який безпосередньо бере участь в процесі управління кредитним ризиком.

В частині управління кредитним ризикам, Служба управління ризиками Банку виконує наступні функції:

- відповідно з методиками та процедурами, затвердженими Наглядовою радою Банку та погодженими Правлінням, здійснює розгляд кредитних проектів Банку та надає висновки в частині оцінки кредитних ризиків за проектами;
- здійснює розрахунок резервів під активні операції Банку та внесення на розгляд Кредитного комітету Банку;
- здійснює розрахунок кредитного ризику за активні операції Банку та внесення на розгляд Кредитного комітету Банку;
- готує висновки щодо кредитного ризику, який притаманний новим продуктам та значним змінам у діяльності банку, до моменту їх упровадження для прийняття своєчасних та адекватних управлінських рішень;
- здійснює проведення стрес-тесту кредитних ризиків;
- надає щомісячні звіти Правлінню та щоквартальні звіти Наглядовій раді щодо стану управління кредитним ризиком з урахуванням встановлених лімітів з кредитного ризику та ризик-апетиту кредитного ризику відповідно з методиками та процедурами, затвердженими Правлінням та Кредитним комітетом Банку, визначає (розраховує) ліміти (обмеження) з кредитних ризиків;
- вносить на розгляд засідання Кредитного комітету Банку пропозиції щодо встановлення (перегляду) лімітів (обмежень), зміни структури лімітів (обмежень), пропозиції щодо затвердження та внесення змін до діючих методик, процедур, положень та регламентів з кредитних ризиків;
- здійснює незалежну поточну оцінку дотримання вимог цієї Політики, нормативно-правових вимог і процедур з управління кредитним ризиком в Банку;
- забезпечує своєчасне інформування Наглядової ради Банку, Правління Банку, Кредитного комітету Банку та менеджменту Банку відповідного рівня (для вжиття необхідних заходів) про будь-які відхилення від цієї Політики, існуючих процедур та лімітів (обмежень) з управління кредитним ризиком;
- бере участь у підтримці діяльності Кредитного комітету Банку/малого кредитного комітету з питань управління кредитним ризиком;
- здійснює моделювання можливих втрат Банку внаслідок виникнення кредитних ризиків при проведенні активних операцій та надає пропозиції щодо їх оптимізації;
- проводить оцінку методик, процедур, положень та регламентів, банківських продуктів, розроблених іншими підрозділами Банку, на відповідність даній Політиці та надає свої висновки;
- надає методологічну підтримку підрозділам головного офісу Банку, яким делегується поточне управління кредитним ризиком;
- здійснює експертну оцінку функціональних можливостей інформаційно-програмного забезпечення з автоматизації кредитної діяльності або інших операцій, що генерують кредитні ризики, та управління кредитним ризиком Банку, яке планується придбати, розробити або доопрацювати, та надає зауваження і пропозиції з цього питання;

- здійснює розробку та впровадження, а також забезпечує супроводження цієї Політики, методик, процедур, регламентів та звітності щодо управління кредитним ризиком в Банку та своєчасний перегляд встановленого ризик-апетиту до кредитного ризику;
- розробляє, супроводжує внутрішню управлінську звітність Банку з управління кредитним ризиком;
- забезпечує узгодженість цієї Політики з іншими політиками, нормативно-правовими вимогами;
- з метою забезпечення комплексного аналізу кредитних ризиків та забезпечення впровадження цієї Політики, Служба управління ризиками Банку, отримує:
 - інформаційну та програмно-технічну підтримку від підрозділу, що виконує функції IT- підтримки діяльності Банку;
 - інформацію, необхідну для виконання своїх функцій, від підрозділів Банку, в тому числі тих, яким безпосередньо делегується поточне управління кредитним ризиком;
 - пропозиції підрозділів щодо вдосконалення Політики, існуючих методик, процедур, положень та регламентів з управління кредитним ризиком, а також пропозиції щодо перегляду діючих лімітів (обмежень).
- В кооперації з іншими підрозділами Банку виконання комплексу заходів по упередженню появи непрацюючих активів. Кількісне зменшення суми непрацюючих активів Банку (відновлення активів). Систематизація даної роботи, розробка рекомендацій щодо роботи з непрацюючими активами.

СЛУЖБА КОМПЛАЄНСУ (2 -га лінія захисту)

Служба комплаєнсу Банку, є структурним підрозділом головного офісу Банку, який не бере безпосередню участь в процесі управління кредитним ризиком, і в частині контролю управління кредитним ризиком виконує наступні функції:

- забезпечує методологічне супроводження процесу управління комплаєнс-ризиком та ризиком конфлікту інтересів;
- здійснює незалежну поточну оцінку дотримання існуючих політик і процедур з управління комплаєнс-ризиком та ризиком конфлікту інтересів;
- готує висновки щодо комплаєнс-ризиків, який притаманний новим продуктам та значним змінам у діяльності Банку, до моменту їх впровадження для прийняття своєчасних та адекватних управлінських рішень;
- забезпечує організацію контролю за відповідністю процесів щодо управління проблемними активами законодавству України та внутрішньобанківським документам;
- забезпечує контроль за дотриманням банком норм щодо визначення переліку пов'язаних з банком осіб для забезпечення цілісності та повноти процесу ідентифікації пов'язаних з банком осіб і контролю за операціями з ними;
- здійснює на регулярній основі контроль за відсутністю конфлікту інтересів між керівниками банку та суб'єктом оціночної діяльності;
- готує висновки стосовно комплаєнс-ризиків для ухвалення кредитних рішень щодо кредитів пов'язаним із Банком особам;

□ забезпечує координацію роботи з питань управління комплаєнс-ризиком між структурними підрозділами Банку;

ПРАВЛІННЯ БАНКУ (1-ша лінія захисту) виконує наступні, але не виключні функції з управління кредитним ризиком:

- забезпечує впровадження політики управління кредитним ризиком та делегує повноваження щодо безпосереднього управління кредитним ризиком - КУАП Банку;
- Пропонує та встановлює загальні та окремі значення лімітів (обмежень) у відповідності до переліку лімітів, що затверджує Наглядова рада з кредитного ризику;
- визначає та встановлює перелік додаткових лімітів (обмежень) до переліку, що встановлює Наглядова рада Банку з кредитного ризику;
- Пропонує та встановлює авторизоване значення лімітів та показників з кредитного ризику (як до переліку лімітів, що затверджує Наглядова рада, так і до додаткового переліку)
- отримує та розглядає звіти щодо кредитного ризику та відносно результатів стрес-тестування кредитного ризику;
- розподіляє та закріплює функції підрозділів Банку по контролю за кредитним ризиком (окрім другої лінії захисту).

КРЕДИТНІ КОМІТЕТИ БАНКУ (1-ша лінія захисту) здійснюють свою діяльність відповідно з чинними положеннями про такі кредитні комітети Банку. Кредитні комітети Банку є колегіальними робочими органами, створеними Правлінням Банку, основні завдання якого полягають у забезпеченні заходів з метою управління кредитним ризиком та у формуванні і проведенні кредитної політики згідно зі стратегічними та поточними планами діяльності Банку, його бізнес-планом.

Уповноважені особи Банку здійснюють свою проведення активних операцій Банку (у тому числі кредитних) відповідно до наданих ним колегіальними органами Банку повноважень та в рамках затверджених лімітів. Уповноважені особи Банку впроваджують кредитну політику Банку згідно зі стратегічними та поточними планами діяльності Банку та його бізнес-планом.

В частині управління кредитним ризиком, **Кредитний комітет Банку** виконує наступні функції:

- безпосереднє впровадження Політики управління кредитним ризиком;
- розгляд питань щодо проведення конкретних кредитних операцій та прийняття рішень про їх доцільність і умови проведення кожної конкретної операції;
- розгляд питань щодо проведення інших (ніж кредитні операції) активних операцій, які генерують кредитний ризик, та прийняття рішення про їх доцільність і умови проведення кожної конкретної операції;
- розгляд питань про відстрочку термінів завершення активних операцій та/або зміну умов діючих активних операцій та прийняття відповідних рішень, виходячи із інтересів Банку, діючих лімітів (обмежень);
- прийняття рішень відносно подальших дій Банку з контрагентами, які не виконують умов укладених договорів щодо проведення активних операцій або не дотримуються умов випуску боргових цінних паперів, у разі, якщо прийняття

відповідних рішень кредитним комітетом Банку, передбачено положеннями внутрішніх нормативних актів Банку або рішеннями Правління Банку;

- заслуховування керівників відділень або структурних підрозділів головного офісу Банку з питань кредитної діяльності;
- розгляд питань з аналізу стану активів та розрахунків за наданими кредитами та іншими активними операціями, які генерують кредитні ризики;
- здійснення загального управління кредитною діяльністю відповідно до коротко-, середньо- та довгострокових бізнес-планів Банку та вжиття управлінських заходів, спрямованих на приведення її у відповідність з цією Політикою;
- підготовка пропозицій та передача їх на затвердження Правлінню Банку з найбільш важливих питань діяльності Банку, пов'язаної з проведенням кредитних операцій;
- розгляд та затвердження проектів нових або змін до діючих банківських продуктів, які генерують кредитний ризик, та, у разі необхідності, передача їх на розгляд та затвердження Правлінню Банку;
- розгляд та надання пропозицій щодо Службі управління ризиками структури кредитного ризику за активними операціями Банку;
- оцінка якості активів і затвердження формування резервів для відшкодування можливих втрат за активними операціями, а також винесення на розгляд Правління Банку пропозиції щодо списання непрацюючих (проблемних) активів.

В частині управління кредитним ризиком, **Малий кредитний комітет Банку** виконує наступні функції:

- безпосереднє впровадження Політики управління кредитним ризиком;
- розгляд питань щодо проведення конкретних кредитних операцій та прийняття рішень про їх доцільність і умови проведення кожної конкретної операції згідно з наданими йому повноваженнями та встановленими лімітами;

В частині управління кредитним ризиком, **Уповноважені особи Банку** виконують наступні функції:

- безпосереднє впровадження Політики управління кредитним ризиком;
- прийняття рішень щодо кредитних операцій Банку за умови проведення кожної конкретної операції згідно з наданими їм повноваженнями та встановленими лімітами;

КОМІТЕТ З ПИТАНЬ УПРАВЛІННЯ АКТИВАМИ ТА ПАСИВАМИ БАНКУ (КУАП БАНКУ) (1-ша лінія захисту)

КУАП Банку здійснює свою діяльність відповідно з чинним положенням про комітет з питань управління активами і пасивами Банку.

В частині управління кредитним ризиком КУАП Банку виконує наступні функції:

- надання Кредитному комітету Банку рекомендації щодо можливих портфельних концентрацій активів;
- забезпечення узгодженості документів, пов'язаних з управлінням активами та пасивами і ринковими ризиками, з іншими документами Банку щодо управління кредитним ризиком (у тому числі з цією Політикою);
- здійснює встановлення базових процентних ставок за кредитами;

- ставки розміщення за видами (термінами, сумами) активів;
- Встановлює за необхідності ліміти:
 - концентрацій за кредитними операціями/активами;
 - за видами та сумами кредитних/активних операцій;
 - за видами валют;
- інші ліміти щодо кредитних/активних операцій виходячи з поточних умов діяльності та зовнішнього середовища.

ТАРИФНО-ПРОДУКТОВИЙ КОМІТЕТ (1-ша лінія захисту)

Тарифно-продуктовий комітет здійснює свою діяльність відповідно з чинним положенням про комітет. В частині управління кредитним ризиком Банку виконує наступні функції:

несе відповідальність за визначення, моніторинг та впровадження тарифної політики Банку та його продуктів:

- визначення собівартості послуг та продуктів з кредитних операцій, що надаються Банком;
- розгляд та підготовка пропозицій щодо банківських послуг (тарифів) з урахуванням собівартості, конкурентоспроможності та виконання бюджету щодо кредитних операцій;
- оцінка конкурентного середовища на підставі моніторингу ринку банківських послуг, тарифів, продуктів з кредитних операцій;
- щорічний перегляд банківських продуктів, при цьому оцінка кредитного ризику продукту;
- забезпечує наявність процесу оцінки кредитного ризику при створенні нових банківських продуктів.

6.4.2. Середній рівень управління (1-ша лінія захисту)

Права та обов'язки підрозділів, яким делегується поточне управління кредитним ризиком на рівні головного офісу Банку

УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКУ КОРПОРАТИВНОГО БІЗНЕСУ, УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКУ РОЗДРІБНОГО БІЗНЕСУ БАНКУ ТА ЇХ СТРУКТУРНІ ПІДРОЗДІЛИ

Управління розвитку корпоративного бізнесу, Управління розвитку роздрібного бізнесу Банку та їх структурні підрозділи, є структурними підрозділами головного офісу Банку, безпосередньо беруть участь в процесі управління кредитним ризиком та відповідають за проведення активних операцій з юридичними особами (крім банків), фізичними особами - суб'єктами підприємницької, фізичними особами та органами державного управління (органами виконавчої влади та місцевого самоврядування) по Банку в цілому та в розрізі відділень Банку, а також забезпечують виконання наступних функцій:

- організація та здійснення комплексу заходів по проведенню кредитних операцій, крім операцій, проведення яких покладено на інші структурні підрозділи Банку в межах лімітів та обмежень встановлених профільними комітетами та Правлінням Банку;

- збір всіх документів від позичальників для забезпечення розгляду кредитної операції у відповідності до вимог внутрішніх нормативних документів, щодо проведення кредитних операцій;
- здійснення експертної оцінки кредитних операцій потенційних контрагентів та/або операцій на етапі попередньої оцінки контрагента;
- здійснює моніторинг кредитно-інвестиційних операцій по Банку в цілому та в розрізі відділень, аналіз портфелів операцій, стану формування та використання резервів під кредитні ризики;
- розгляд кредитних проектів відділень Банку, що перевищують встановлені ліміти та обмеження і контроль за виконанням рішень Кредитного комітету Банку;
- забезпечує проведення в підзвітних та підпорядкованих установах єдиної кредитної політики та контроль за її дотриманням, в тому числі за дотриманням лімітів (обмежень), доведених до відділень головним офісом Банку, та вживає заходів щодо їх виконання;
- прийняття участі в розробці та супроводженні методик, положень, процедур з управління кредитним ризиком Банку;
- участь у підтримці діяльності Кредитного комітету Банку;
- надання пропозицій щодо встановлення нових або перегляду діючих лімітів (обмежень) з кредитних ризиків та механізму управління кредитним ризиком на засідання Кредитного комітету та/або Правління Банку.

Підрозділи Банку, що виконують активні операції під час їх проведення мають дотримуватись основних принципів діяльності Банку, лімітів (обмежень), в тому числі визначених Кредитною політикою Банку.

Організація та здійснення комплексу заходів по проведенню кредитних операцій здійснюється відповідно до діючого Положення про кредитування, а також документів, які регламентують проведення кредитних операцій в розрізі кредитних продуктів/напрямок кредитування.

Робота із заставою здійснюється відповідно до діючого Положення про роботу із заставним майном.

УПРАВЛІННЯ КРЕДИТНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ

Управління кредитної адміністрації здійснює адміністрування кредитних операцій, є структурним підрозділом головного офісу Банку та безпосередньо приймає участь в процесі управління кредитним ризиком.

Управління кредитної адміністрації відповідає за адміністрування активних операцій з юридичними та фізичними особами, а також забезпечує виконання наступних функцій:

- організація та здійснення комплексу заходів по проведенню кредитних операцій в межах лімітів та обмежень встановлених профільними комітетами та Правлінням Банку;
- здійснення оцінки фінансового стану контрагентів, розрахунок кредитних класів (рейтингів) потенційних контрагентів та/або операцій на етапі попередньої оцінки контрагента;
- контролює цільове використання наданих кредитів;

- контролює наявність та стан заставленого майна спільно з іншими структурними підрозділами Банку;
- здійснює постійний моніторинг фінансового стану позичальників, регулярний збір та накопичення відповідної інформації, контролює виконання зобов'язань за кредитними угодами, визначає клас позичальника відповідно з діючими процедурами Банку;
- здійснює ведення кредитних справ позичальників у відповідності до вимог внутрішніх нормативних документів, щодо проведення кредитних операцій;
- здійснює моніторинг кредитних операцій по Банку в цілому та в розрізі відділень, аналіз портфелів операцій, стану формування та використання резервів під кредитні ризики;
- здійснює на постійній основі моніторинг кредитного портфелю (позичальників та обслуговування ними заборгованості) на предмет погіршення/можливого погіршення обслуговування позичальниками (клієнтами) своїх зобов'язань.
- бере участь в заходах щодо повернення простроченої заборгованості за кредитними операціями, в зв'язку з чим організовує взаємодію з відповідними підрозділами (проблемних активів, правового забезпечення та банківської безпеки) по проведенню претензійно-позовної роботи з контрагентами;
- бере участь в процесі списання заборгованості за кредитними операціями за рахунок сформованих резервів;
- здійснює комплекс заходів по проведенню реструктуризації кредитної заборгованості відповідно до діючих внутрішньобанківських нормативно правових документів з питань реструктуризації;
- прийняття участі в розробці та супроводженні методик, положень, процедур з управління кредитним ризиком Банку;
- надання звітності з кредитних ризиків керівництву, Кредитному комітету та Службі управління ризиками Банку;
- бере участь у підтримці діяльності Великого та малого кредитного комітету Банку, а також у підтримці рішень уповноважених осіб.

УПРАВЛІННЯ КАЗНАЧЕЙСЬКИХ ОПЕРАЦІЙ БАНКУ

Управління казначейських операцій є структурним підрозділом головного офісу Банку, який безпосередньо бере участь в процесі управління кредитним ризиком.

Управління казначейських операцій Банку відповідає за поточне управління кредитним ризиком під час проведення активних операцій з банками-контрагентами та виконує наступні функції з управління кредитним ризиком:

- здійснення операцій по розміщенню коштів на міжбанківському ринку в національній та іноземній валютах відповідно до лімітів (обмежень) та процедур встановлених Кредитним комітетом, Правлінням та Наглядовою радою Банку;
- здійснення арбітражних операцій по розміщенню та залученню грошових ресурсів відповідно до лімітів (обмежень) та процедур встановлених Кредитним комітетом, Правлінням та Наглядовою радою Банку;

- здійснення валюто обмінних торговельних операцій на міжбанківському ринку на умовах TOD, TOM, SPOT та форвард відповідно до лімітів (обмежень) та процедур встановлених Кредитним комітетом, Правлінням та Наглядовою радою Банку;
- управління кореспондентським рахунком Банку в НБУ та рахунками ЛОРО і НОСТРО.
- здійснює заходи щодо повернення простроченої заборгованості за кредитами, у зв'язку з чим організовує взаємодію з відповідними підрозділами по проведенню претензійно-позовної роботи з банками-контрагентами (Управління банківської безпеки та Юридичне управління);
- здійснює комплекс заходів по проведенню реструктуризації кредитів наданих банкам відповідно до діючих внутрішньобанківських нормативно правових документів з питань реструктуризації;
- організація процесу списання заборгованості за кредитними операціями, які проводить Управління казначейських операцій Банку, за рахунок резервів;
- прийняття участі в розробці та супроводженні методик, положень, процедур з управління кредитним ризиком Банку;
- надання звітності з кредитних ризиків керівництву, Кредитному комітету, Службі управління ризиками Банку;
- участь у підтримці діяльності Кредитного комітету Банку;
- надання пропозицій щодо перегляду встановлених лімітів (обмежень) з кредитних ризиків та механізму управління кредитним ризиком на засідання Кредитного комітету Банку.

УПРАВЛІННЯ ОПЕРАЦІЙ ФОНДОВОГО РИНКУ, АКЦІОНЕРНОГО КАПІТАЛУ ТА ЛІЦЕНЗУВАННЯ

Управління операцій фондового ринку, акціонерного капіталу та ліцензування та його структурні підрозділи є структурним підрозділом головного офісу Банку та в межах цієї Політики виконує наступні функції:

- Здійснює аналіз ринку цінних паперів та їх похідних;
- Здійснює операції з придбання, продажу та операції РЕПО з цінними паперами, що обліковуються на балансових та позабалансових рахунках Банку;
- бере участь у підготовці проектів внутрішніх нормативних актів Банку щодо операцій з цінними паперами та надання письмових висновків чи зауважень до них.
- прийняття участі в розробці та супроводженні методик, положень, процедур з управління кредитним ризиком Банку;

ВІДДІЛ СУПРОВОДЖЕННЯ АКТИВНО-ПАСИВНИХ ОПЕРАЦІЙ БАНКУ **Управління операційної підтримки,**

Відділ супроводження активно-пасивних операцій Банку є структурним підрозділом головного офісу Банку та в межах цієї Політики виконує наступні функції:

- розробка методології та забезпечення ведення обліку всіх активних операцій Банку;

- контроль ведення обліку банківських операцій відповідно з обліковою політикою Банку, враховуючи вимоги щодо формування необхідної статистичної та управлінської звітності для управління кредитним ризиком;
- забезпечення належного ведення обліку активних операцій, а також формування резервів за активними операціями;
- забезпечення формування та надання зовнішньої і внутрішньої звітності щодо управління кредитним ризиком відповідно до регламентів та процедур встановлених профільними комітетами та Правлінням Банку.

ЮРИДИЧНЕ УПРАВЛІННЯ

Юридичне Управління є структурним підрозділом головного офісу Банку та в межах цієї Політики виконує наступні функції:

- проводить правову експертизу документів, що стосуються активних банківських операцій Банку;
- проводить правову експертизу проектів угод та контрактів, які укладаються Банком з контрагентами за активними операціями;
- надає висновки стосовно правомірності списання матеріальних цінностей, дебіторської безнадійної заборгованості за всіма видами активних операцій;
- веде претензійно-позовну роботу, представляє, у встановленому законодавством порядку, інтереси Банку в судах, інших органах під час розгляду правових питань і спорів, пов'язаних з проведенням активних операцій;
- бере участь у визначенні пов'язаності контрагентів (у т.ч. визначенні контрагентів, що несуть спільний економічний ризик);
- приймає участь у претензійно-позовній роботі Банку (що не стосується діяльності та функціональних обов'язків відділу по роботі з непрацюючими активами);
- бере участь у підготовці проектів внутрішніх нормативних актів Банку та надання письмових висновків чи зауважень до них.

УПРАВЛІННЯ БАНКІВСЬКОЇ БЕЗПЕКИ

Управління банківської безпеки є структурним підрозділом головного офісу Банку та в межах цієї політики виконує наступні функції:

- здійснює аналіз інформації, що характеризує ділову репутацію контрагентів та їх власників за активними операціями Банку та надає висновки;
- приймає участь в заходах щодо повернення простроченої заборгованості спільно з відділом відновлення заборгованості, Юридичним Управлінням та Управлінням кредитної адміністрації, що здійснює адміністрування кредитних операцій.

Права та обов'язки підрозділів, яким делегується поточне управління кредитним ризиком на рівні відділень

На рівні відділень, учасниками процесу управління кредитним ризиком середнього рівня управління є керівництво відділення.

КЕРІВНИЦТВО ВІДДІЛЕНЬ забезпечує, координує та контролює процес управління кредитним ризиком в межах політик, лімітів (обмежень), встановлених Правлінням, Кредитним комітетом Банку та виконує наступні функції:

- забезпечує організацію роботи працівників (підрозділів) відділення, які беруть участь в процесі кредитування, а також створює умови для виконання відповідними підрозділами (працівниками) покладених на них завдань та функцій;
- забезпечує збір всіх документів від позичальників для розгляду кредитної операції у відповідності до вимог внутрішніх нормативних документів, щодо проведення кредитних операцій;
- забезпечує моніторинг, контроль стану дотримання відділенням лімітів (обмежень), методик, процедур та регламентів з управління кредитним ризиком, встановлених Правлінням, Кредитним комітетом Банку;
- здійснює заходи щодо повернення простроченої заборгованості за кредитами, у зв'язку з чим організовує взаємодію з відповідними підрозділами по проведенню претензійно-позовної роботи з контрагентами (підрозділ правового забезпечення та підрозділ банківської безпеки);
- контролює формування та забезпечує надання звітності з управління кредитним ризиком відповідно з цією Політикою та рішеннями Правління, Кредитного комітету Банку.

6.4.3. Операційний рівень управління (перша лінія захисту)

ІНШІ СТРУКТУРНІ ПІДРОЗДІЛИ ГОЛОВНОГО ОФІСУ ТА ВІДДІЛЕНЬ, які виконують активні операції або забезпечують їх виконання, згідно покладених завдань та в межах цієї Політики виконують наступні функції:

- здійснюють активні операції в межах встановлених внутрішніх та зовнішніх лімітів (обмежень) з кредитних ризиків;
- забезпечують дотримання лімітів (обмежень), встановлених профільними комітетами та Правлінням Банку;
- беруть участь в процесі управління кредитним ризиком відповідно з цією Політикою, діючими положеннями, методиками, регламентами та процедурами встановленими профільними комітетами та Правлінням Банку;
- надають пропозиції Службі управління ризиками Банку, щодо змін та доповнень до положень, методик, процедур та регламентів з управління кредитним ризиком Банку;
- здійснюють формування та надання внутрішньої та зовнішньої звітності відповідно з цією Політикою, діючими положеннями, методиками, регламентами та процедурами встановленими профільними комітетами та Правлінням Банку.

Підрозділ, що виконує функції ІТ-підтримки діяльності Банку забезпечує інформаційну та технологічну підтримку діяльності з управління кредитним ризиком на рівні Банку в цілому та в розрізі структурних підрозділів Банку.

6.5. ОСНОВНІ ІНСТРУМЕНТИ ВИЯВЛЕННЯ ТА ОЦІНКИ КРЕДИТНИХ РИЗИКІВ

Виявлення (ідентифікація) та оцінка (вимірювання) кредитних ризиків на постійній основі здійснюється усіма учасниками процесу управління кредитним ризиком в межах функцій, покладених на них цією Політикою.

Виявлення (ідентифікація) та оцінка (вимірювання) кредитних ризиків відбувається на рівні окремої активної операції та/або контрагента (позичальника), а також на портфельному рівні.

Етапи життєвого циклу активної операції, на яких відбувається управління кредитним ризиком.

Управління кредитним ризиком окремої активної операції відбувається на усіх етапах її життєвого циклу, а саме:

- на етапі розробки та впровадження положень щодо проведення стандартизованих активних операцій, кредитних банківських продуктів/ нових продуктів, в тому числі, під час визначення та перегляду основних умов проведення таких операцій;
- на етапі підготовки пропозицій щодо проведення активної операції та визначення стратегії побудови взаємовідносин з клієнтами, в тому числі під час виникнення труднощів із виконанням контрагентом зобов'язань перед банком;
- на етапі розгляду та аналізу активної операції і прийняття рішення про її проведення;
- на етапі розгляду можливості внесення змін до істотних умов діючої активної операції;
- на етапі супроводження активної операції з метою діагностики (попередження) можливого погіршення якості операції;
- на етапі роботи із простроченою заборгованістю;
- на етапі роботи з проблемною заборгованістю та реалізації заставного майна.

Управління кредитним ризиком на портфельному рівні відбувається постійно відповідно до цієї Політики, а також відповідно до прийнятих у Банку внутрішніх нормативних документів.

6.5.1. Склад вхідної інформації, що використовується під час управління кредитним ризиком

Склад вхідної інформації, що використовується під час управління кредитним ризиком на рівні окремої активної операції, визначається документами, що регламентують порядок проведення, механізми виявлення (ідентифікації), оцінки (вимірювання) кредитних ризиків відповідної операції, та може включати наступні дані:

- загальну інформацію про контрагента;
- інформацію про фінансовий стан контрагента;
- інформацію про фінансовий стан інших осіб, які мають спільні ознаки із контрагентом, в тому числі які не є контрагентами банку (наприклад, інформація про установи, які працюють у галузі, у якій працює контрагент банку);
- інформація про стан галузі у якій працює контрагент;

- характеристику операції/проекту, якій планується здійснити за участю Банку;
- інформацію про запропоновані параметри та умови проведення активної операції та/або умови, які запрошуються контрагентом;
- інформацію про забезпечення за операцією;
- інформацію про зовнішні кредитні рейтинги контрагента або операцій контрагента, в т.ч. операцій, у яких Банк не бере участі;
- інформацію щодо цільового призначення/використання коштів, які залучаються за активною операцією;
- дані бюро кредитних історій;
- інформацію про основні економічні показники галузі, виду економічної діяльності та країни (регіону), у якому працює контрагент;
- інформацію про основні умови та поточний стан діючих операцій контрагента;
- інформацію Національного банку України та інших зовнішніх державних та недержавних установ;
- іншу необхідну інформацію про контрагента.

Склад вхідної інформації, що використовується під час виявлення (ідентифікації) та оцінки (вимірювання) кредитних ризиків на портфельному рівні, може містити наступні дані:

- інформацію про типи (види, групи) контрагентів, з якими Банк проводить активні операції;
- інформацію про галузі, види економічної діяльності, сфери діяльності, у яких працюють контрагенти Банку за активними операціями;
- інформацію про фінансовий стан контрагентів, внутрішній кредитний рейтинг (клас) активних операцій, що входять до складу портфеля;
- інформацію про зовнішні кредитні рейтинги контрагентів, активних операцій, що входять до складу портфеля;
- інформацію про стан обслуговування контрагентами зобов'язань, що входять до складу портфеля;
- інформацію про забезпечення за операціями, що входять до складу портфеля;
- інформацію про основні економічні показники країн знаходження контрагентів, що входять до складу портфеля;
- інформацію про регіони розташування контрагентів;
- інформацію про валюти, у яких проводились операції з Банком;
- іншу необхідну інформацію, в т.ч. інформацію про юридичних та фізичних осіб та операції, які не входять до складу портфеля Банку.

6.5.2. Основні засади виявлення (ідентифікації), оцінки (вимірювання) індивідуальних кредитних ризиків

Виявлення (ідентифікація), оцінка (вимірювання) індивідуальних кредитних ризиків здійснюється відповідно до внутрішніх положень, порядків, методик виявлення (ідентифікації), оцінки (вимірювання) ризиків за операціями з відповідними типами (видами, групами) контрагентів.

Внутрішні положення, порядки, методики щодо виявлення (ідентифікації), оцінки (вимірювання) індивідуальних кредитних ризиків можуть встановлювати порядок, за яким виявлення (ідентифікації), оцінка (вимірювання) індивідуальних кредитних ризиків здійснюється виключно на підставі даних про зовнішній кредитний рейтинг контрагента

(операції), встановлений незалежним рейтинговим агентством, яке відповідає вимогам Банку.

Виявлення (ідентифікації) та оцінка (вимірювання) індивідуальних кредитних ризиків здійснюється із використанням наступних інструментів:

- оцінка фінансового стану контрагента і визначення його внутрішнього кредитного рейтингу (класу);
- отримання інформації про зовнішні кредитні рейтинги контрагента, встановлені незалежними рейтинговими агентствами та оцінка рівня ризиків, що притаманні значенням встановлених контрагенту (операції) рейтингів;
- оцінка проекту (заходу), для фінансування якого запрошуються кошти Банку або за яким у Банку можуть виникнути зобов'язання зі сплати певної суми у майбутньому та/або зобов'язання з відшкодування певної суми у будь-якій іншій формі;
- оцінка активної операції (фінансового інструменту) і визначення її внутрішнього рейтингу (категорії) з урахуванням результатів оцінки контрагента та проекту;
- оцінка ризику кредитного спреду за борговими цінними паперами контрагента;
- моделювання індивідуальних кредитних ризиків.
- оцінка ризику країни, резидентом/нерезидентом якої є контрагент
- оцінка трансфертного ризику, якщо є такі підстави

За результатами оцінки фінансового стану визначається внутрішній кредитний рейтинг (клас) контрагента. Кожній групі контрагентів має відповідати окрема скорингова карта. Критерії, за якими визначається доцільність (можливість) визначення внутрішнього кредитного рейтингу (класу) контрагента, за певною скоринговою картою мають бути чітко описані у внутрішньобанківських положеннях (методиках) або така скорингова карта має бути додатком до методики, яка використовується для виявлення (ідентифікації), оцінки (вимірювання) кредитних ризиків певної групи контрагентів.

Рейтингова шкала може включати окрему шкалу для вимог Банку у національній валюті та шкалу для вимог у іноземній валюті.

Скорингові карти, які використовують обмежене коло інформації щодо оцінки фінансового стану контрагента, мають бути більш консервативними та передбачати більш жорсткі умови під час визначення внутрішнього кредитного рейтингу (класу) контрагента.

У разі відсутності інформації, необхідної для оцінки фінансового стану контрагента та/або відсутності затверджених методик або положень, що дозволяють визначити внутрішній кредитний рейтинг (клас) контрагента (позичальника), визначення внутрішнього кредитного рейтингу може відбуватись виключно на підставі даних про значення зовнішнього кредитного рейтингу, визначеного спеціалізованою рейтинговою установою, яка відповідає вимогам Банка. Можливість встановлення внутрішнього кредитного рейтингу виключно на підставі значення зовнішнього кредитного рейтингу для певної групи контрагентів має бути передбачена внутрішньобанківськими методиками, положеннями, процедурами, регламентами або окремими рішеннями Правління та/або Кредитного комітету Банку. Обов'язковою умовою для цього є наявність внутрішньої карти рейтингів, яка містить таблицю співставлення шкали внутрішніх кредитних рейтингів (класів) контрагентів відповідно до вимог Банку та Національного банку України і шкали кредитних рейтингів зовнішнього рейтингового агентства.

Банк може передбачити вимоги, яким має відповідати контрагент для отримання певного внутрішнього кредитного рейтингу (класу) на підставі значення зовнішнього рейтингу без проведення оцінки фінансового стану з використанням фінансової звітності контрагента.

Рейтингові критерії та процедури мають періодично перевірятись для визначення ступеня їх адекватності поточній ситуації у Банку та у зовнішньому середовищі.

6.5.3. Основні засади використання внутрішніх рейтингів, а також рейтингів зовнішніх рейтингових агентств під час виявлення (ідентифікації), оцінки (вимірювання) індивідуальних кредитних ризиків

Рейтинги зовнішніх рейтингових агентств або компаній, які використовує Банк, мають задовольняти усім нижченаведеним вимогам:

- **об'єктивність:** методика встановлення кредитного рейтингу має бути точною та систематизованою;
- **незалежність:** рейтингове агентство має бути незалежним та не підпорядковуватись політичному або економічному тиску, яке може вплинути на рейтинг;
- **міжнародний доступ/прозорість:** індивідуальні оцінки мають бути доступні, як національним, так і міжнародним установам. Загальна методика, яка використовується рейтинговим агентством має бути відкритою для усіх зацікавлених сторін;
- **розкриття інформації:** рейтингові агентства мають розкривати наступну інформацію: методику оцінки із зазначенням визначення поняття дефолту, часового діапазону, та значення кожного рейтингу; фактичні масштаби невиконання зобов'язань за кожною рейтинговою категорією, а також міграцію рейтингів;
- **ресурси:** рейтингове агентство повинно мати достатні ресурси для проведення високоякісної кредитної оцінки. Таких ресурсів має бути достатньо для підтримання постійного контакту із керівним та операційним складом співробітників установ, які оцінюються.

Перелік рейтингових агентств, рейтинги яких можуть використовуватись Банком для оцінки контрагентів, має бути затверджений Кредитним комітетом або Правлінням Банку.

Використання рейтингів зовнішніх рейтингових агентств має відбуватись із дотриманням наступних правил:

1. при наявності рейтингів контрагента, які встановлені двома різними рейтинговими агентствами, та які відповідають двом різним категоріям ризиків відповідно до внутрішньої карти рейтингів Банку, використовується рейтинг, який передбачає більший ризик;
2. при наявності рейтингів трьох або більше рейтингових агентств, які відповідають трьом різним категоріям ризиків відповідно до внутрішньої карти рейтингів Банку, розглядають два рейтинги, які передбачають найменший ризик, та використовують рейтинг, який передбачає більший ризик з двох рейтингів;

Використання зовнішніх кредитних рейтингів може бути обмежено за видами активних операцій, типами контрагентів, видами економічної діяльності, регіонами розташування тощо.

Банк може використовувати зовнішні кредитні рейтинги операцій (фінансових інструментів).

Встановлення рейтингів операції (фінансового інструменту) має відбуватись із додержанням наступних правил:

1. при наявності зовнішнього рейтингу окремої операції (фінансового інструменту) контрагента без наявності рейтингу у контрагента, застосування такого рейтингу можливе лише для боргових зобов'язань цього контрагента, які мають більш високу черговість виконання у порівнянні з борговими зобов'язаннями, які мають рейтинг. Усі інші боргові зобов'язання такого контрагента розглядаються як такі, що не мають кредитного рейтингу;
2. у випадку, коли у контрагента існують боргові зобов'язання із низьким рейтингом, усі боргові зобов'язання цього контрагента, які не мають рейтингу, оцінюються як такі, що мають низький рейтинг незалежно від черговості виконання;
3. незалежно від значення внутрішнього кредитного рейтингу (класу) контрагента та значення зовнішнього кредитного рейтингу операції, ризик операції вважається максимальним у випадку, коли у Банка відсутня необхідна інформація для оцінки окремої операції (фінансового інструменту), а інформація про фінансовий стан контрагента свідчить про неможливість виконання ним зобов'язань своєчасно та у повному обсязі.

Рейтинги контрагентів/проектів та операцій мають переглядатись із періодичністю, яка встановлена внутрішніми положеннями, процедурами, регламентами, але не рідше ніж один раз на рік.

Інформація про зниження рейтингу має відразу надаватись підрозділам (працівникам), які використовують її у поточній діяльності.

Банк має накопичувати усю наявну інформацію, що стосується встановлення внутрішнього кредитного рейтингу операції. Окремо накопичується інформація про контрагентів та операції, які зазнали дефолту, в тому числі про обставини, що спричинили такий дефолт.

6.5.4. Оцінка ризику кредитного спреду

Оцінка ризику кредитного спреду передбачає оцінку стану та динаміки доходності за борговими цінними паперами контрагента та/або за кредитними операціями з позичальником та умовно безризиковими борговими цінними паперами.,.

Доходність боргових цінних паперів, що є базою для розрахунку ризику кредитного спреду, є доходністю до погашення, яка визначена відповідно до внутрішніх положень та методик Банку.

Банк може встановити максимальний розмір кредитного спреду, який є припустимим для проведення активних операцій з контрагентом або встановити розмір відсоткових ставок в розрізі валют продуктів (напрямків кредитування).

Цінні папери, що можуть використовуватись для розрахунку ризику кредитного спреду, мають задовольняти наступні вимоги:

- бути у одній і тій самій валюті;

- мати схожі умови випуску (умови кожної з цінних паперів не повинні передбачати умов, які суттєво підвищують або зменшують привабливість одного цінного паперу у порівнянні з іншим);
- вільно обертатись на організаційно оформленому біржовому або позабіржовому ринку;
- кількість угод та обсяг торгів з цінними паперами протягом визначеного часу має перевищувати встановлене банком мінімальне значення для корпоративних цінних паперів.

Вимоги до паперів активних операцій, за якими Банк припускає оцінку кредитного ризику на підставі розміру кредитного спреду, механізм розрахунку кредитного спреду, а також мінімальні вимоги до розміру кредитного спреду визначаються внутрішньобанківськими методиками та положеннями Банку.

6.5.5. Основні засади виявлення (ідентифікації), оцінки (вимірювання) портфельних кредитних ризиків

Основними групами інструментів виявлення (ідентифікації) та оцінки (вимірювання) портфельних кредитних ризиків є:

- оцінка концентрації кредитних ризиків;
- оцінка якості портфелів активних операцій;
- оцінка факторів зовнішнього середовища, які впливають або можуть впливати на спроможність певної групи контрагентів, які мають спільні ознаки, виконувати власні зобов'язання перед Банком;
- моделювання портфельних кредитних ризиків.

Загальні засади оцінки концентраційних кредитних ризиків

Оцінка концентраційних кредитних ризиків здійснюється за портфелем активних операцій в цілому, а також в розрізі його окремих складових. Основними ознаками, що може використовувати Банк для розподілу портфелю активних операцій на групи під час оцінки кредитних ризиків є:

- тип контрагента;
- форма власності контрагента;
- вид економічної діяльності контрагента або галузь економіки, у якій працює контрагент;
- вид активної операції (банківського продукту);
- фінансовий стан контрагента або його кредитний рейтинг (клас);
- сума активної операції;
- валюта, у якій здійснюється операція;
- термін операції;
- вид забезпечення за операцією.

Банк може проводити розподіл активних операцій на групи за іншими ознаками, ніж зазначено вище.

Повний перелік груп активних операцій, за якими Банк контролює концентрації кредитних ризиків, а також якісні та кількісні вимоги щодо обмеження цих концентрацій, визначаються Кредитною політикою Банку або іншими документами, затвердженими Кредитним комітетом або Правлінням Банку.

Відокремлена оцінка кредитних ризиків, незалежно від того до якої групи відноситься контрагент, проводиться за наступними портфелями:

- активні операції з пов'язаними з банком особами;
- активні операції з інвесторами та пов'язаними особами;
- великі активні операції, розмір яких перевищує 10% регулятивного капіталу Банку;
- операції, за якими існує прострочена заборгованість;
- операції, кредитний рейтинг (клас) або категорія яких знаходяться на неприйнятному для Банку рівні (операції, за якими існує висока вірогідність дефолту).

Прийняття рішення про проведення активної операції у значних розмірах, а також започаткування нових продуктів (напрямків кредитування), що містять кредитні ризики, має відбуватись лише після оцінки впливу такої операції або продукту на рівень кредитних ризиків портфеля в цілому.

Оцінка якості портфелів активних операцій

Оцінка якості портфелів активних операцій відбувається за усіма активними операціями, які наражають Банк на кредитні ризики.

Періодичність обов'язкової оцінки якості портфелів активних операцій залежить від виду операцій та встановлюється Правлінням або Кредитним комітетом Банку, але не рідше ніж один раз на квартал.

Концептуальні основи оцінки якості портфелів активних операцій визначаються цією Політикою, конкретні алгоритми оцінки – внутрішньобанківськими методиками, положеннями та регламентами, а також нормативними документами НБУ.

В межах цієї Політики оцінка якості портфеля активних операцій може здійснюватись за наступними напрямками:

- оцінка сум та динаміки активних операцій, які Банк вважає операціями з підвищеними кредитним ризиком;
- оцінка питомої ваги сум активних операцій, які Банк вважає операціями з підвищеними кредитним ризиком, у загальному обсязі відповідного портфеля операцій, а також оцінка динаміки цієї питомої ваги;
- оцінка суми портфеля активних операцій, з урахуванням рівня ризику операцій, які входять до складу відповідного портфеля;
- оцінка суми та динаміки сформованих резервів під активні операції;
- оцінки покриття сум активних операцій, які Банк вважає операціями з підвищеними кредитним ризиком, сформованими резервами під відповідні активні операції;
- оцінки прогнозу якості портфеля активних операцій.

У разі необхідності, оцінка якості портфеля активних операцій може відбуватись за іншими напрямками.

Оцінка факторів зовнішнього середовища, які впливають на спроможність групи контрагентів виконувати власні зобов'язання перед Банком

Оцінка факторів зовнішнього середовища, які впливають на спроможність групи пов'язаних контрагентів виконувати власні зобов'язання перед Банком, дозволяє виявити та оцінити ризики, які є об'єктивними по відношенню до контрагентів та можуть впливати на їх фінансовий стан або бути перешкодою для успішної реалізації проекту.

До складу факторів зовнішнього середовища, значення та динаміка яких можуть враховуватись під час оцінки кредитних ризиків, крім основних макроекономічних показників, включаються наступні групи показників:

- показники, що характеризують результати діяльності підприємств певних сфер та видів економічної діяльності, галузей або секторів економіки;
- показники, що характеризують економічний стан регіону, у якому здійснюється операція.

Більш детальний склад факторів зовнішнього середовища, конкретні механізми їх оцінки, визначається внутрішньобанківськими методиками та положеннями.

6.5.6. Моделювання індивідуальних та портфельних кредитних ризиків

Моделювання індивідуальних та портфельних кредитних ризиків є одним з інструментів виявлення (ідентифікації), оцінки (вимірювання) кредитних ризиків. Нижченаведені рекомендації розповсюджуються на усі моделі, що може використовувати Банк. Будь-які виключення мають бути ґрунтовно мотивовані та описані у внутрішньобанківських положеннях, методиках, рішеннях Правління або Кредитного комітету Банку.

Створення, впровадження та практичне застосування моделей під час управління кредитним ризиком має відбуватись з урахуванням наступних вимог:

- модель має забезпечувати достатню точність прогнозування;
- модель має забезпечувати достатній рівень точності для цільового діапазону контрагентів та операцій, за якими Банк приймає кредитні ризики;
- вихідна інформація, яка використовується у моделях, має проходити процедури перевірки, до складу яких входять оцінка значимості, повноти та відповідності;
- дані, що використовуються для побудови моделей, мають бути репрезентативними для усіх існуючих контрагентів та операцій;
- у випадку комбінування результатів моделювання із експертними висновками, останні мають приймати до уваги усю суттєву релевантну інформацію, яка не враховується моделлю. У разі необхідності, Банк може впровадити інструкції, які описують порядок комбінування професійного судження та результатів моделювання;
- Банк має впровадити процедури контролю спеціалістів за присвоєнням рейтингів на підставі моделі;
- Банк має проводити оцінку роботи моделі за стресовими сценаріями (проведення стрес-тестінгу), включаючи моніторинг її результатів і стабільності з використанням реальних даних (при наявності);
- Банк має проводити оцінку роботи моделі, включаючи моніторинг її результатів і стабільності, відстеження взаємозв'язків моделей і тестування результатів моделювання відносно реальних даних (проведення бек-тестінгу).

Використання статистичних моделей у рейтинговому процесі вимагає від Банку формування методології цих моделей у окремих документах. Такі документи мають задовольняти наступним вимогам:

- забезпечувати опис теорії, припущень та/або математичні та імперичні основи присвоєння оцінок контрагентам, операціям або групам операцій, а також джерело інформації, що використовується для оцінки моделі;
- встановлювати жорсткий статистичний процес, включаючи тест результативності поза періодом часу й поза вибіркою, підтвердження адекватності моделі;
- вказувати на будь-які відомі Банку обставини, що перешкоджають ефективній роботі моделі, або припущення, які використовуються в моделі;
- Банк має проводити оцінку роботи статистичної моделі за стресовими сценаріями (проведення стрес-тестінгу моделі), включаючи моніторинг її результатів і стабільності з використанням реальних даних;
- Банк має проводити оцінку роботи моделі, включаючи моніторинг її результатів і стабільності, відстеження взаємозв'язків моделей і тестування результатів моделювання відносно реальних даних (проведення бек-тестінгу).

Фактичні значення показників виявлення (ідентифікації), оцінки (вимірювання) кредитних ризиків мають періодично порівнюватись з оціночними значеннями, які отримані за результатами моделювання.

Оцінка якості моделей, що використовує Банк, може відбуватися із застосуванням наступних методів: бек-тестінг (backtesting), стрес-тестінг (stress testing), аналіз чутливості до кредитних ризиків, забезпечення незалежного нагляду та контролю за моделями, що використовуються.

Бек-тестінг передбачає співставлення розрахованого з використанням моделі обсягу неочікуваних збитків та їх фактичного обсягу.

Стрес-тестінг передбачає оцінку роботи моделі за різними економічними сценаріями.

Аналіз чутливості передбачає оцінку чутливості моделі до змін окремих її параметрів.

Незалежний нагляд та контроль за моделями – процес оцінки адекватності роботи моделі, що має здійснюватися фахівцями Банку, які не беруть участь у розробці та супроводженні моделі.

Моделі, які використовує Банк, мають періодично переглядатись для визначення їх відповідності стану внутрішнього та зовнішнього середовища Банку. Внесення суттєвих змін до моделей, а також у процесі моделювання мають бути обов'язково задокументовані.

6.6. ПОРЯДОК УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ КРЕДИТНОГО ПОРТФЕЛЯ ТА КРЕДИТНОГО РИЗИКУ

6.6.1. Концентрація, диверсифікація кредитного портфеля та управління кредитним ризиком

Банк здійснює управлінням якістю кредитного портфеля та кредитним ризиком наступними інструментами:

6.6.2. ВСТАНОВЛЕННЯ ЛІМІТІВ.

Ліміти (обмеження) на проведення активних операцій поділяють на дві групи:

- зовнішні ліміти (обмеження), які встановлюються відповідно до нормативних документів НБУ;
- внутрішні ліміти (обмеження), які встановлюються відповідно до рішень Кредитного комітету, Правління Банку, Наглядової ради та Загальних зборів акціонерів.

Зовнішні ліміти:

- ліміти (обмеження) встановленні Національним банком України, а саме:
 - норматив максимального розміру кредитного ризику на одного контрагента;
 - норматив великих кредитних ризиків;
 - норматив кредитного ризику за операціями з пов'язаними з Банком особами;

Зазначені ліміти контролюються наступними підрозділами Банку:

- **Служба управління ризиками** Банку в рамках щоденного контролю нормативів Банку, на етапі аналізу кредитної заявки відповідно до Положення про кредитування та щомісячно під час аналізу кредитного портфеля в цілому;
- Кредитним комітетом (Малим кредитним комітетом) / Правлінням / Наглядовою радою під час прийняття рішення щодо надання кредиту в межах своїх повноважень.

Зовнішні ліміти обмежують операції Банку з одним контрагентом або групою пов'язаних контрагентів, що несуть спільний економічний ризик.

Внутрішні ліміти:

№ п/п	Тип ліміту
1.	Ліміти повноважень колегіальних органів Банку щодо ухвалення кредитних рішень
1.1.	Ліміт повноважень Наглядової ради Банку на прийняття рішення щодо надання кредиту (проведення активної операції) з одним боржником або групою пов'язаних контрагентів.
1.2.	Ліміт повноважень Правління Банку на прийняття рішення щодо надання кредиту (проведення активної операції) з одним боржником або групою пов'язаних контрагентів у відсотках до розміру Регулятивного капіталу за даними останньої річної звітності.
1.3.	Ліміт повноважень Кредитного комітету Банку на прийняття рішення щодо надання кредиту (проведення активної операції) з одним боржником або групою пов'язаних контрагентів у відсотках до розміру Регулятивного капіталу за даними останньої річної звітності.
1.4.	Ліміт повноважень уповноваженої особи на прийняття рішення щодо надання кредиту (проведення активної операції) з одним боржником або групою пов'язаних контрагентів.
2	Ліміт щодо окремих боржників, а також груп пов'язаних контрагентів

2.1.	Ліміт сукупної заборгованості одного боржника або групи пов'язаних контрагентів - у відсотках до Регулятивного капіталу (норматив Н7).*
2.2.	Ліміт сукупної заборгованості боржників, що визначені як пов'язані з Банком особи - у відсотках до Регулятивного капіталу (норматив Н9).*
3	Ліміт ризику концентрації (максимального обсягу заборгованості):
3.1.	Ліміт на операції з одним боржником - пов'язаною з Банком особою (від Статутного капіталу).*
3.2.	Максимальний сукупний обсяг заборгованості за активними операціями банку в розмірі 10% від Регулятивного капіталу , що несуть кредитний ризик (норматив Н8).*
3.3.	Сукупної заборгованості боржників, що мають спільний вид економічної діяльності – у відсотках до портфелю кредитів СГД та фізичних осіб (з урахуванням безвідкличних зобов'язань з кредитування)
3.4.	Максимальний обсяг географічної концентрації портфеля кредитів (у відсотках до загального обсягу портфеля кредитів) у т. ч.:
3.4.1.	Кредити надані боржникам – резидентам України, що зареєстровані/здійснюють господарську діяльність на тимчасово окупованих територіях у відсотках до портфелю кредитів СГД та фізичних осіб (з урахуванням безвідкличних зобов'язань з кредитування).
3.4.2.	Кредити, надані боржникам – нерезидентам (крім банків), що зареєстровані/здійснюють господарську діяльність у країнах ОЕСР у відсотках до портфелю кредитів СГД та фізичних осіб (з урахуванням безвідкличних зобов'язань з кредитування).
3.4.3.	Кредити, надані боржникам – нерезидентам (крім банків), що зареєстровані/здійснюють господарську діяльність у країнах, що не входять до ОЕСР, але мають інвестиційні рейтинги у відсотках до портфелю кредитів СГД та фізичних осіб (з урахуванням безвідкличних зобов'язань з кредитування).
3.4.4.	Кредити, надані боржникам – нерезидентам, що зареєстровані/здійснюють господарську діяльність у країнах, що не мають інвестиційного рейтингу
4	Ліміт ризику контрагента в розрізі кожного з них:
4.1.	Ліміт на проведення операцій з банками-контрагентами (резидентами та нерезидентами) в розрізі кожного з них.
4.2.	Ліміт ризик контрагента в розрізі кожного з них.
4.3.	Ліміт класу контрагента при прийнятті рішення щодо надання кредиту (проведення активної операції).
5.	Максимального обсягу заставного майна, що може бути прийнятим на баланс Банку у разі реалізації банком своїх прав як заставодержателя у відсотках до чистих активів банку.
	<i>* Під час розрахунку лімітів, у відсотках до Статутного або Регулятивного капіталу Банку, відповідний обсяг заборгованості боржників може бути зменшений на суму забезпечення, визначеного в пункті 2.5 глави 2 та пункті 5 глави 4 розділу VI, з урахуванням умов, визначених у главі 5 розділу VI «Інструкції про порядок регулювання діяльності банків України», затвердженої Національним банком України (Постанова №368 від 28.08.2001 р.)</i>

	<i>Ліміт беззаставних кредитів</i>
	<i>Ліміт беззаставних кредитів пов'язаних з банком осіб на одну особу ?? ФО</i>

Інші ліміти за кредитним портфелем/кредитним ризиком встановлюються у разі необхідності Кредитним комітетом/Правлінням/Наглядовою радою. Служба управління ризиками Банку щомісячно звітує на КУАП та Правлінні/щоквартально на Наглядовій раді щодо дотримання Банком встановлених лімітів.

Порядок встановлення лімітів з кредитного ризику включає в себе наступні етапи:

- Аналіз діючого кредитного портфеля Банку (за строковістю, видами забезпечення, типами позичальників, кредитними продуктами та прибутковістю);
- Співставлення отриманих даних із встановленими внутрішніми та зовнішніми обмеженнями з проведення кредитних операцій (ризик-апетит з кредитного ризику, нормативні значення що встановлені НБУ тощо)
- Співставлення отриманих даних із стратегією розвитку/діяльності Банку та іншими документами, що містять планові показники діяльності Банку;
- Накладання/встановлення лімітів (обмежень) щодо кредитного ризику.
- Перегляд встановлених лімітів у зв'язку із змінами (отриманням нових даних та пропозицій)

Дії щодо аналізу лімітів з кредитного ризику здійснюються Службою управління ризиків. Затвердження лімітів з кредитного ризику здійснюється відповідним колегіальним органом (Наглядова рада Банку, Правління Банку, КУАП, кредитний комітет Банку) в залежності від виду ліміта.

Контроль за дотриманням лімітів здійснюється Службою управління ризиками Банку на етапі аналізу кредитної заявки відповідно до Положення про кредитування, а також щомісячно під час аналізу кредитного портфеля, Кредитним комітетом (Малим Кредитним комітетом)/ Правлінням / Наглядовою радою під час прийняття рішення щодо надання кредиту в межах своїх повноважень. Загальний контроль здійснює структурні підрозділи Банку, що супроводжують активні та пасивні операції.

Внутрішні ліміти (обмеження) можуть встановлюватись по Банку в цілому, а також в розрізі банківських продуктів, відділень Банку.

6.6.3. Стрес-тестування

Стрес-тестування кредитного ризику здійснюється відповідно до Методики проведення стрес-тестування ризиків в АТ «БАНК «УКРАЇНСЬКИЙ КАПІТАЛ». Стрес-тестування кредитного ризику здійснюється щоквартально та за необхідності.

Стрес-тестування здійснюється Службою управління ризиками Банку. Служба управління ризиками Банку звітує щодо результатів стрес-тестування КУАП / Правлінню / Наглядовій раді.

6.6.4. Розрахунок резервів та обсягу кредитного ризику

Розрахунок резервів та кредитного ризику здійснюється Службою управління ризиками Банку щомісячно станом на перше число кожного місяця. Резерви та кредитний ризик затверджуються Кредитним комітетом.

Служба управління ризиками Банку здійснює прогнозну оцінку кредитного ризику на етапі аналізу кредитної заявки відповідно до Положення про кредитування Банку.

6.6.5. Концентрація та диверсифікація кредитного портфеля

Банк з метою обмеження кредитного ризику під час здійснення кредитування дотримується таких принципів диверсифікації кредитного портфеля (крім коштів наданих банкам):

- Галузева диверсифікація;
- Диверсифікація за величиною заборгованості;
- Диверсифікація за якістю активів;

Галузева диверсифікація означає розподіл кредитів між клієнтами, які здійснюють діяльність в різних галузях економіки. Для зниження загального ризику портфеля вирішальне значення має добір галузей, який повинен ґрунтуватися на результатах статистичних досліджень. Найвищий ефект досягається в разі вибору позичальників, які працюють в галузях з протилежними фазами коливань ділового циклу.

За допомогою кореляційного аналізу виявляються такі галузі, в яких результати діяльності різною мірою залежать від загального стану економіки. Якщо одна галузь перебуває на стадії економічного росту, то інша переживає стадію спаду, а з часом їх позиції змінюються на протилежні. Тоді зниження доходів від однієї групи клієнтів компенсується підвищенням доходів від іншої групи, яка допомагає стабілізувати доходи банку і суттєво знизити ризик.

Диверсифікація за величиною заборгованості означає, що Банк обмежує обсяг коштів, наданих одному позичальнику відповідно до вимог економічних нормативів діяльності Банку, встановлених нормативно-правовими актами НБУ.

Диверсифікація за якістю активів означає, що Банк визначає, обсяг активних операцій з оцінкою від 1 до 7 класу для юридичних осіб, від 1 до 3 класу для фізичних осіб та банків та 1 класу для господарської та фінансової дебіторської заборгованості до 3 місяців має відповідно діючої Кредитної політики Банку.

Банк встановлює ліміт непрацюючих активів відповідно діючої Кредитної політики Банку.

6.6.6. Аналіз якості кредитного портфелю

Аналіз якості кредитного портфелю проводиться щомісячно, розглядається Кредитним комітетом. Інформацію готує Служба управління ризиками Банку.

Аналіз якості портфеля активних операцій здійснюється за наступними напрямками:

- оцінка за обсягами та динамікою;
- оцінка питомої ваги сум активних операцій, які Банк вважає операціями з підвищеними кредитним ризиком, у загальному обсязі відповідного портфеля операцій, а також оцінка динаміки цієї питомої ваги;

- оцінка суми портфеля активних операцій, з урахуванням рівня ризику операцій, які входять до складу відповідного портфеля;
- оцінка сформованих резервів під активні операції / кредитного ризику;
- оцінки покриття сум активних операцій, які Банк вважає операціями з підвищеними кредитним ризиком, сформованими резервами під відповідні активні операції.

У разі необхідності, аналіз якості портфеля активних операцій може відбуватись за іншими напрямками.

Детальний опис етапів здійснення та процедур управління якістю кредитного портфеля та кредитним ризиком в повному обсязі зазначено у відповідних внутрішніх нормативних документах Банку.

6.6.7. Звітність

Звітність з управління якістю кредитним портфелем та кредитним ризиком має охоплювати всі балансові активи, позабалансові фінансові інструменти та фінансові ринки, що генерують кредитні ризики. Загальна звітність щодо управлінням кредитним ризиком зазначена у п.8.1. цієї Політики.

6.7. ІНСТРУМЕНТИ ОПТИМІЗАЦІЇ ТА ПОМ'ЯКШЕННЯ КРЕДИТНИХ РИЗИКІВ

6.7.1. Оптимізація та пом'якшення кредитних ризиків Банку забезпечується завдяки використанню спеціальних інструментів, які Банк вважає доцільними та які дозволяють забезпечити досягнення бізнес-цілей Банку із дотриманням прийнятного рівня ризик-апетиту до кредитного ризику. Склад, обсяг, порядок застосування інструментів, які використовуються для оптимізації та пом'якшення кредитних ризиків, визначаються рішенням Правління або Кредитного комітету Банку. Банк може вводити спеціальні вимоги щодо застосування окремих інструментів оптимізації кредитних ризиків.

6.7.2. Основними інструментами оптимізації та пом'якшення кредитних ризиків, застосування яких Банк вважає доцільним, є:

- встановлення максимальної суми (ліміту) окремої активної операції;
- встановлення максимального розміру портфелю за певною групою активних операцій, що мають спільні ознаки;
- встановлення доходності активної операції;
- встановлення термінів і умов проведення активних операцій;
- реструктуризація активної операції;
- встановлення валюти, у якій здійснюється активна операція;
- встановлення вимог щодо забезпечення за активними операціями;
- встановлення вимог щодо страхування ризиків, що виникають під час проведення активної операції;
- формування резервів під кредитні ризики;
- встановлення інших лімітів та обмежень, крім тих, що наведені вище.

6.7.3. Встановлення лімітів (обмежень) на проведення активних операцій є одним із інструментів управління кредитним ризиком з метою запобігання надмірних концентрацій, які виникають під час проведення активних операцій.

Ліміти (обмеження) на проведення активних операцій поділяють на дві групи:

- зовнішні ліміти (обмеження), які встановлюються відповідно до нормативних документів НБУ або інших державних установ та органів;
- внутрішні ліміти (обмеження), які встановлюються відповідно до рішень Правління або Кредитного комітету Банку.

Порядок розрахунку і встановлення лімітів (обмежень) визначається відповідними внутрішньобанківськими методиками, а також нормативними документами НБУ. Система лімітів (обмежень), що регулює рівень кредитних ризиків, має наступну структуру:

6.7.3.1. Зовнішні ліміти (обмеження) на операції з одним контрагентом:

- ліміти (обмеження) встановленні Національним банком України:
 - норматив максимального розміру кредитного ризику на одного контрагента;
 - норматив інвестування в цінні папери окремо за кожною установою;
 - інші ліміти та обмеження, які встановлено відповідно до постанов Правління НБУ та договорами, укладеними між НБУ та Банком.
- обмеження, які передбачено умовами договорів, що укладено Банком із міжнародними фінансовими установами (за наявності).

Зовнішні ліміти встановлюються по Банку в цілому та охоплюють операції усіх підрозділів та установ Банку.

Зовнішні ліміти обмежують операції Банку з одним контрагентом або групою пов'язаних контрагентів, що несуть спільний економічний ризик.

Для цілей оцінки стану дотримання зовнішніх лімітів, два або більше контрагентів вважаються одним контрагентом і такими, що несуть спільний економічний ризик, за наявності однієї з наступних основних умов:

- один контрагент є власником істотної участі іншого (інших);
- два або більше контрагентів мають хоча б одного спільного власника їх істотних часток (незалежно від того, чи він є також клієнтом Банку);
- контрагенти використовують кредитні кошти для проведення спільної діяльності таким чином, що джерело повернення кредиту є для них спільним;
- кредитні кошти, що надані Банком одному контрагенту (групі контрагентів), використовуються цим контрагентом (групою контрагентів) як кредитні ресурси для третьої особи, яка є клієнтом Банку;
- інші вимоги НБУ.

6.7.3.2. Внутрішні ліміти(обмеження) на операції з одним контрагентом:

- ліміт повноважень колегіального органу Банку (Наглядова рада, Правління, кредитний комітет) на прийняття рішення щодо надання кредиту (проведення активної операції) з одним позичальником;
- ліміт повноважень уповноваженої особи на прийняття рішення щодо надання кредиту (проведення активної операції) з одним позичальником;

- бланковий ліміт на операції з банками-контрагентами (резидентами та нерезидентами);
- ліміти (обмеження) щодо мінімальної ставки кредитування або мінімального рівня доходності активних операцій;
- ліміти (обмеження) щодо максимальних строків кредитування або строків проведення інших активних операцій;
- обмеження щодо мінімального рівня покриття заборгованості за активною операцією, з урахуванням позабалансових зобов'язань із надання коштів, забезпеченням;
- обмеження щодо мінімального значення внутрішнього кредитного рейтингу (класу, категорії кредитної операції, внутрішнього кредитного рейтингу) контрагентів, з якими Банк може проводити активні операції;
- інші ліміти (обмеження), у разі необхідності.

Внутрішні ліміти (обмеження) можуть встановлюватись по Банку в цілому, а також в розрізі банківських продуктів, відділень Банку.

Внутрішні ліміти (обмеження) обмежують операції Банку з одним контрагентом або групою пов'язаних контрагентів, що несуть спільний економічний ризик.

Розрахунок (визначення) лімітів (обмежень) відбувається відповідно до методик Банку або експертним шляхом.

Розрахунок внутрішніх лімітів (обмежень) щодо нормативів кредитних ризиків, які встановлено НБУ, відбувається відповідно до діючої Методики оцінки окремих показників (обмежень) за економічними нормативами, встановленими НБУ.

6.7.3.3. Зовнішні портфельні ліміти (обмеження):

- ліміти (обмеження) встановленні Національним банком України:
 - норматив великих кредитних ризиків;
 - норматив максимального сукупного розміру кредитів, гарантій та поручительств, наданих пов'язаним особам;
 - норматив загальної суми інвестування;
 - норматив максимального сукупного розміру кредитів, гарантій та поручительств, наданих інвестору та пов'язаним з ним особам;
 - інші ліміти та обмеження, які встановлено відповідно до постанов Правління НБУ та договорами, укладеними між НБУ та Банком.
- обмеження, які передбачено умовами договорів, що укладено Банком із міжнародними фінансовими установами (за наявності).

6.7.3.4. Внутрішні портфельні ліміти (обмеження):

Значення лімітів (обмежень) для цілей контролю портфельних концентрацій, визначаються відповідно до внутрішніх нормативних документів, або відповідно до нормативних документів НБУ та рішень профільних комітетів та Правління Банку.

Перелік ознак операцій, за якими вони входять до відповідного портфеля активних операцій для цілей контролю портфельних концентрацій, визначаються відповідно до цієї

Політики, Кредитної політики Банку, інших внутрішніх нормативних документів або відповідно до нормативних документів НБУ.

Ліміти можуть встановлюватись як у відносному так і у абсолютному виразі.

Внутрішні ліміти Банку мають бути узгоджені із зовнішніми лімітами.

6.7.4. Контроль та моніторинг кредитних ризиків відбувається на усіх рівнях управління Банку, як під час управління кредитним ризиком окремої операції, так і на портфельному рівні.

Контроль та моніторинг кредитних ризиків відбувається на усіх етапах проведення активної операції.

Контроль та моніторинг кредитних ризиків здійснюється підрозділами Банку, які приймають безпосередню участь у кредитному процесі та процесі управління кредитним ризиком. Періодичний моніторинг і контроль процесу управління кредитним ризиком здійснюється на рівні Служби внутрішнього аудиту Банку.

Механізми та процедури, що використовуються для контролю та моніторингу кредитних ризиків, мають відповідати внутрішній ситуації у Банку та враховувати стан зовнішнього середовища.

Основними аспектами діяльності Банку, що підлягають контролю та моніторингу під час управління кредитним ризиком є:

- облікові політики і методи, що використовуються для обліку активних операцій;
- структурні підрозділи, що беруть участь у процесі управління кредитним ризиком, їх права та обов'язки;
- моделі та механізми, що використовуються Банком для виявлення (ідентифікації), оцінки (вимірювання) кредитних ризиків;
- значення основних параметрів окремих активних операцій, на які встановлено ліміти (обмеження);
- якість портфеля активних операцій Банку в розрізі валют, активних операцій, кредитних продуктів, типів контрагентів (позичальників), географічних регіонів, тощо;
- структура портфеля активних операцій в розрізі валют, активних операцій, кредитних продуктів, типів контрагентів, географічних регіонів, тощо;
- інструменти оптимізації кредитних ризиків;
- сформовані резерви під кредитні ризики у обсягах, що відповідають вимогам внутрішніх нормативно-правових документів і законодавства та якості портфеля активних операцій;
- рівень та достатність регулятивного капіталу для покриття кредитних ризиків.

Порядок контролю та моніторингу лімітів/обмежень залежить від типу операції, на яку встановлено ліміт/обмеження, та визначається відповідними внутрішньобанківськими документами.

Порядок контролю та моніторингу лімітів (обмежень) на проведення окремої активної операції (індивідуальні ліміти/обмеження) має відбуватись із дотриманням наступних принципів:

- до моменту прийняття рішення щодо проведення активної операції, безпосередній контроль відповідності цієї операції встановленим лімітам

(обмеженням) здійснюється підрозділами Банку в межах власних повноважень, які приймають участь у кредитному процесі;

- після прийняття рішення про проведення активної операції, але до моменту її проведення, безпосередній контроль лімітів (обмежень) щодо проведення активної операції покладається на відділ супроводження активно-пасивних операцій (підрозділ, що здійснює супроводження відповідних активних операцій);
- після проведення активної операції, до моменту її завершення, поточний контроль та моніторинг лімітів (обмежень) щодо проведення активної операції покладається на підрозділ, що здійснює адміністрування кредитних операцій (Управління кредитної адміністрації).

Вищезазначені принципи контролю та моніторингу лімітів (обмежень) на проведення окремої активної операції (індивідуальні ліміти (обмеження) мають обов'язково дотримуватись під час розгляду питань щодо внесення змін та доповнень до умов проведення активної операції.

Порядок контролю та моніторингу портфельних лімітів (обмежень) має відбуватись із дотриманням наступних принципів:

- до моменту прийняття рішення щодо проведення активної операції, безпосередню оцінку впливу активної операції на стан дотримання встановлених портфельних лімітів (обмежень) здійснюють підрозділи Банку, які є ініціаторами цієї операції (підрозділи фронт-офісу), а також підрозділи Служби управління ризиками;
- після прийняття рішення про проведення активної операції, але до моменту її проведення, безпосередній контроль за станом дотримання портфельних лімітів (обмежень), у разі проведення активної операції, покладається на Відділ супроводження активно-пасивних операцій (підрозділ, що здійснює супроводження відповідних активних операцій);
- поточний контроль та моніторинг портфельних лімітів/обмежень за окремими групами активних операцій покладається на Службу управління ризиками.

7. ПІДХОДИ ЩОДО КРЕДИТНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ ТА МОНІТОРИНГУ.

7.1. Для виконання завдань з кредитного адміністрування та моніторингу, Банк застосовує комплексні процедури та інформаційні банківські системи. Управління кредитної адміністрації здійснює управління ризиками та моніторинг портфеля кредитів на рівні кожної активної операції та групи фінансових активів. Крім того, Банк запроваджує ефективну систему кредитного моніторингу на рівні кожної активної операції/групи фінансових активів, яка включає такі заходи:

- оцінку поточного фінансового стану боржника для кредитів, що оцінюються на індивідуальній основі;
- моніторинг виконання умов кредитного договору щодо погашення відсотків та основної суми боргу;
- моніторинг дотримання боржником, поручителем, заставодавцем інших умов кредитного договору;
- моніторинг своєчасного перегляду наявності та стану збереження забезпечення, а також його ринкової (справедливої) вартості;

- своєчасне інформування Правління Банку та Наглядову раду Банку стосовно виявлених/потенційних проблем з метою вжиття заходів для запобігання збільшенню кредитного ризику.
- Банк запроваджує систему моніторингу якості кредитів на груповій основі, яка відповідає характеру, масштабу та структурі портфеля кредитів банку.
- Банк здійснює моніторинг портфеля кредитів, під час якого забезпечує оцінку таких показників:
 - якості портфеля кредитів залежно від кількості днів прострочення боргу в розрізі:
 - боржників або групи пов'язаних контрагентів;
 - боржників, що мають спільний вид економічної діяльності;
 - боржників одного географічного регіону;
 - кредитних продуктів;
 - структури застави/забезпечення за кредитами;
 - повноти сформованих Банком резервів під очікувані кредитні збитки відповідно до вимог МСФЗ та величини кредитного ризику відповідно до вимог Положення № 351.

8. ПІДХОДИ ЩОДО ЗАВЧАСНОГО (НА РАННЬОМУ ЕТАПІ) ВИЯВЛЕННЯ ТА УПРАВЛІННЯ НЕПРАЦЮЮЧИМИ АКТИВАМИ (НА);

8.1. З метою недопущення появи нових проблемних активів, у тому числі наданих кредитів, а також збільшення діючих непрацюючих активів, Управління кредитної адміністрації здійснює постійний моніторинг умов кредитування та додаткових показників, а саме:

- показників щодо продукту (ковенант, концентрації, оборотів, надходжень, кількість контрагентів, тощо);
- галузей/секторів економіки, до яких відносяться позичальники та аналізують їх вплив на цей час та у майбутньому на позичальників, поручителів, заставодавців;
- надходжень в Банку та надходження в інших банках;
- надані бізнес-плани або ТЕО щодо ведення бізнесу або проекту, на які надавалися кредитні кошти, гарантії, був здійснений акцепт або авальювання векселів тощо;
- виконання позичальником та його контрагентів контрактів та договорів, що впливають на бізнес;
- здійснюється огляд забезпечення та його переоцінка до ринкових цін;
- здійснюється моніторинг політичних факторів, що можуть вплинути на ведення бізнесу позичальника;
- сумісно зі Службою управління ризиками аналізуються макроекономічні показники та чинники, що можуть вплинути на ведення бізнесу позичальника.

8.2. Служба управління ризиками щомісячно здійснює аналіз банківської звітності та показників діяльності з метою встановлення лімітів на проведення міжбанківських операцій і розглядає та затверджує такі ліміти на Великому кредитному комітеті Банку.

8.1. У випадку отримання інформації, щодо погіршення/змін, що можуть призвести до погіршення/ неможливості виконання чинників, наведених у п.7.2. цієї Політики, та за якими здійснюється поточний моніторинг, Управління кредитної адміністрації докладає про такі зміни керівництво Банку та ця інформація може заслуховуватися Кредитним комітетом Банку. Керівництво Банку (Правління Банку) та/або Кредитний комітет Банку на основі отриманої інформації приймають відповідні рішення.

8.2. У випадку отримання інформації, щодо погіршення/змін, що можуть призвести до погіршення/ неможливості виконання банками своїх обов'язків або інформації щодо прийняття заходів впливу з боку регуляторних та правових органів, скликається позачергове засідання Кредитного комітету, на якому переглядаються встановлені ліміти.

8.3. Служба управління ризиками консолідує інформацію щодо виконання контрагентами-позичальниками своїх обов'язків та інших чинників, наведених у п.7.2. цієї Політики, здійснює загальний аналіз та описує це у своїх висновках щодо діючого кредитного ризику Банку.

8.4. На підставі прийнятого рішення колегіального органу, відповідальні за таке рішення підрозділи Банку виконують його рішення та доповідають про його виконання.

8.5. У випадку погіршення ситуації та при значному припущенні, що актив буде простроченим, відповідним колегіальним органом приймається рішення долучити Відділ по роботі з непрацюючими активами для розробки детального плану дії щодо таких активів.

8.6. Банк для управління непрацюючими активами затверджує Стратегію та оперативний план, при цьому Служба управління ризиками бере участь у розробленні стратегії управління проблемними активами й оперативного плану та здійснює моніторинг за їх реалізацією.

9. ПІДХОДИ ЩОДО ПЕРЕГЛЯДІВ КРЕДИТІВ, УКЛЮЧАЮЧИ КРЕДИТИ, НАДАНІ ПОВ'ЯЗАНИМ ОСОБАМ.

9.1. Управління кредитної адміністрації здійснює моніторинг та перегляд умов, у тому числі встановлених лімітів, за наданими Банком кредитів-овердрафтів на щомісячній основі.

9.2. Управління кредитної адміністрації здійснює моніторинг виконання умов за наданими кредитами та гарантіями в частині виконання кредитних договорів, договорів поруки, договорів забезпечення, договорів з наданих гарантії. У випадку невиконання умов за цими договорами позичальниками, Управління кредитної адміністрації ініціює засідання Кредитного комітету та доповідає про це на ньому. Результатом засідання Кредитного комітету є рішення щодо дії з боку Банку відносно позичальника, а саме:

- прийняття нових умов;
- залишення дії умов без змін;
- комплекс заходів з боку відповідних підрозділів;

9.3. Банк у своїй діяльності практикує підписання договорів з надання кредитних ліній на відзивних умовах. Тобто в будь-який час може припинити відношення з позичальником та вимагати від позичальника дострокового погашення заборгованості.

9.4. При зміні ринкових умов, у тому числі при збільшенні вартості запозичень Банку, Банк має право звертатися до позичальника та вимагати підписати додаткові угоди щодо зміни відсоткової ставки або сплати додаткової комісії за наданими ним кредитами, гарантіями. При цьому, за умови фінансових можливостей Банку та прийнятого відповідного рішення КУАП, Банк може зменшувати розмір процентної ставки, комісії.

Банк надає послуги з кредитування, а також інші послуги пов'язані з Банком особам на загальних підставах. Перегляд умов здійснюється відповідно до встановлених загальних умов з проведення активних операцій в Банку, у тому числі з кредитування, відповідно до рішень колегіальних органів Банку.

9.5. Банк проводить перегляд кредитів (кредитного портфелю) не пізніше ніж через один рік з дати видачі кредиту та в подальшому - **не рідше ніж один раз на рік.**

9.6. Метою перегляду кредитів в Банку є:

- перевірка правильності оцінки фінансового стану боржника, коефіцієнтів ймовірності дефолту (PD) та втрат у разі дефолту боржника/контрагента (LGD), ринкової (справедливої) вартості забезпечення, розміру резервів під очікувані кредитні збитки та величини кредитного ризику;
- визначення плану подальших дій банку щодо боржника.

9.7. Виявлена у процесі моніторингу та перегляду кредитів (кредитного портфелю) інформація (результати перегляду кредитів) використовується Банком для удосконалення внутрішніх процедур з надання, моніторингу кредитів та контролю за дотриманням Банком цих процедур.

9.8. Предметом перегляду кредитів є кредити, за якими обсяг боргу щодо одного боржника (без урахування суми сформованих резервів під очікувані кредитні збитки) станом на дату перегляду становить:

- більше двадцяти розмірів мінімальної заробітної плати, установлені законодавством України - для боржника - пов'язаної з банком особи;
- більше 1 % загального обсягу портфелю кредитів банку (без урахування сум сформованих резервів під очікувані кредитні збитки) - для інших кредитів.

9.9. Перегляд кредитів (умов кредитування) проводиться Кредитним комітетом Банку. У випадку, якщо повноважень Кредитного комітету, щодо умов кредитування недостатньо, рішення приймається Правлінням Банку та/або Наглядовою радою Банку.

9.10. Колегіальний орган Банку, що приймає відповідне рішення згідно з п.9.9. цієї Політики, здійснює перегляд кредитів з урахуванням наступних актуальних висновків:

- висновку Служби управління ризиками, що містить детальну оцінку ризиків боржника (позичальника) та динаміки їх зміни порівняно з датою видачі/останнього перегляду;

- висновку Управління кредитної адміністрації щодо фінансового стану боржника, зовнішнього середовища, у якому він працює, та стану виконання ним зобов'язань за кредитним договором;
- висновку/пропозиції Управління банківської безпеки щодо боржника (позичальника);
- висновку Управління кредитної адміністрації з пропозиціями відносно подальших дій щодо боржника.

9.11. У випадку отримання негативної інформації відносно фінансового стану боржника (позичальника), його діяльності або бізнес-середовища, в якому веде діяльність позичальник, колегіальний орган Банку (відповідно до п.9.9. цієї Політики) за результатами перегляду кредиту (кредитного портфеля) у разі обґрунтованої доцільності доручає відповідним підрозділам Банку розробити та прийняти заходи щодо сприяння підвищенню або запобігання зниженню кредитної якості боржника (позичальника).

10. КОНТРОЛЬ ЗА ОЦІНКОЮ МАЙНА

10.1. Банк здійснює (забезпечує) контроль за оцінкою майна, яке банк отримав або має намір отримати в заставу, майна, яке Банк набув або має намір набутися у власність у рахунок погашення заборгованості боржника/контрагента (далі - майно).

10.2. Контроль за оцінкою майна з боку Банку передбачає наступне:

- здійснення на регулярній основі контролю за відсутністю конфлікту інтересів між керівниками Банку та суб'єктом оціночної діяльності (далі - зовнішній оцінювач);
- здійснення контролю за заміною (ротацією) оцінювача після двох послідовних оцінок ним одного і того самого майна;
- здійснення на регулярній основі верифікації вартості майна;
- здійснення бек-тестування вартості майна (порівняння вартості кожного проданого майна з вартістю його останньої оцінки після кожного такого продажу).

10.3. Банк здійснює/може здійснювати верифікацію вартості майна, визначеної під час здійснення оцінки майна як зовнішнім оцінювачем, так і оцінювачем майна - працівником Банку (далі - внутрішній оцінювач) шляхом:

- проведення аналізу звіту про оцінку майна/внутрішнього звіту Банку про оцінку майна (індивідуальна верифікація вартості майна) щодо його відповідності вимогам законодавства України/внутрішньобанківським документам;
- зіставлення вартості майна, визначеної у звіті про оцінку майна, із вартістю подібного майна, що міститься у відповідних зовнішніх базах статистичних даних, до яких Банк має доступ (автоматична верифікація вартості майна).

10.4. Більш детально про контроль за оцінкою майна описано во внутрішньобанківських документах.

11. ПІДХОДИ ЩОДО ЗДІЙСНЕННЯ СТРЕС-ТЕСТУВАННЯ.

11.1. Банк здійснює на регулярній основі стрес-тестування кредитного ризику для різних короткострокових та довгострокових стрес-сценаріїв, що можуть реалізуватися як для банку, так і для ринку в цілому, з метою виявлення причин можливого підвищення кредитного ризику та оцінки відповідності результатів здійснення стрес-тестування встановленому банком рівню ризик-апетиту до кредитного ризику.

11.2. Банк за результатами здійснення стрес-тестування визначає прогнозовану величину резервів під очікувані кредитні збитки, які необхідно буде сформувати відповідно до вимог МСФЗ, а також прогнозований розмір кредитного ризику відповідно до вимог Положення № 351 у разі реалізації стрес-сценаріїв. Банк використовує стрес-сценарії, які базуються на:

- припущеннях щодо шокової зміни основних макроекономічних показників;
- припущеннях щодо зміни фінансових класів або кредитних рейтингів боржників банку та відповідно ймовірності їх дефолту (PD) у разі зміни макроекономічних показників;
- припущеннях щодо зміни ринкової (справедливої) вартості застави та відповідно показника LGD у разі зміни макроекономічних показників;
- специфічних припущеннях, пов'язаних зі зміною бізнес-моделі Банку (Банк почне спеціалізуватися на кредитуванні певних видів економічної діяльності або боржників, продукція яких експортується (падіння цін на певні види продукції, запровадження ембарго або значних обмежень на експорт до певних країн, припинення або значне зменшення обсягу імпорту з певних країн).

11.3. Банк використовує результати здійснення стрес-тестування для коригування своєї стратегії/політики та процедур управління кредитним ризиком.

12. РИЗИК-АПЕТИТ ДО КРЕДИТНОГО РИЗИКУ

12.1. Ризик-апетит до кредитного ризику – це зміни в результатах діяльності Банку, які Банк готовий прийняти відповідно до його бізнес моделі та стратегічних цілей, це обмеження щодо кредитного ризику, згідно з якими Банк має діяти під час впровадження своєї діяльності та стратегії, кількісний показник ризик-апетиту до кредитного ризику за своє суттю визначає максимальний обсяг збитків від подій кредитного ризику протягом наступних 12 місяців.

12.2. Впровадження ризик-апетиту до кредитного ризику є важливим кроком в організації постійного процесу управління щодо кредитного ризику.

12.3. Розмір ризик-апетиту кредитного ризику розраховується в залежності від величини капіталу на покриття кредитного ризику, стратегічних цілей Банку, показників бюджету та інформації щодо історичних середньорічних втрат від кредитного ризику за попередніх 12 кварталів (3 роки) та результати стрес-тестування кредитного ризику.

12.4. Банк визначає загальний рівень ризик-апетиту до кредитного ризику як комбінацію кількісних та якісних показників.

12.5. Рівень ризик-апетиту встановлюється та затверджується наглядовою радою Банку, та відображається у внутрішньому документі Банку – «Декларації схильності до ризиків АТ «БАНК «УКРАЇНСЬКИЙ КАПІТАЛ».

12.5.1. До кількісних показників Банк відносить наступні показники:

№ з/п	Показники Кредитного ризику
1.	<u>Зростання обсягу портфелю кредитів</u> (крім банків) з початку року у відсотках до його розміру на початок року
2.	Обсяг сукупної <u>заборгованості одного боржника</u> або групи пов'язаних контрагентів - у відсотках до Регулятивного капіталу
3.	Обсяг сукупної <u>заборгованості одного боржника</u> або групи пов'язаних контрагентів у відсотках до сукупних чистих активів Банку.
4.	Обсяг сукупної <u>заборгованості боржників</u> , що мають спільний <u>вид економічної діяльності</u> у відсотках до портфелю кредитів СГД та фізичних осіб (з урахуванням безвідкличних зобов'язань з кредитування)
5.	Обсяг сукупної <u>заборгованості боржників</u> , що мають спільний <u>вид економічної діяльності</u> у відсотках до портфелю кредитів СГД та фізичних осіб (без врахування позабалансових зобов'язань з кредитування)
6.	Обсяг сукупної <u>заборгованості боржників</u> , що мають <u>географічну концентрацію</u> в розрізі відділень Банку (згрупованих за областями України) у відсотках до портфелю кредитів СГД та фізичних осіб (з урахуванням безвідкличних зобов'язань з кредитування)
7.	Обсяг <u>НПА кредитного портфелю</u> СГД та фізичних осіб у відсотках до портфелю кредитів СГД та фізичних осіб (без врахування позабалансових зобов'язань з кредитування)
8.	Обсяг <u>потенційно проблемних активів (ППА)</u> кредитного портфелю СГД та фізичних осіб у відсотках до портфелю кредитів СГД та фізичних осіб (без врахування позабалансових зобов'язань з кредитування)
9.	Обсяг <u>простроченої заборгованості</u> СГД та фізичних осіб у відсотках до портфелю кредитів СГД та фізичних осіб (без врахування позабалансових зобов'язань з кредитування)
10.	Обсяг заборгованості, що <u>віднесена до NPL</u> за результатами оцінки кредитного ризику у відсотках до сукупного обсягу активних операцій банку на звітну дату щодо яких визначається кредитний ризик.
11.	Обсяг сукупної <u>заборгованості за кредитами «овердрафт»</u> СГД та фізичних осіб у відсотках до портфелю кредитів СГД та фізичних осіб (без врахування позабалансових зобов'язань з кредитування)
12.	Обсяг заборгованості за кредитами «овердрафт» - тип продукту <u>«ОВК»</u> у відсотках до портфелю кредитів СГД та фізичних осіб (без врахування позабалансових зобов'язань з кредитування)
13.	Обсяг сукупної заборгованості <u>боржників – фізичних осіб</u> у відсотках до портфелю кредитів СГД та фізичних осіб (без врахування позабалансових зобов'язань з кредитування)
14.	Обсяг наданих <u>гарантій</u> у відсотках до портфелю кредитів СГД та фізичних осіб (з урахуванням безвідкличних зобов'язань з кредитування)
15.	Обсяг <u>невикористаних кредитних ліній та овердрафтів</u> у відсотках до портфелю кредитів СГД та фізичних осіб (з урахуванням <u>всіх зобов'язань</u> з кредитування)
16.	Обсяг <u>короткострокових</u> кредитних операцій у відсотках до портфелю кредитів СГД та фізичних осіб (з урахуванням безвідкличних зобов'язань з кредитування)
17.	Обсяг <u>довгострокових</u> кредитних операцій у відсотках до портфелю кредитів СГД та фізичних осіб (з урахуванням безвідкличних зобов'язань з кредитування)
18.	Обсяг кредитних операцій <u>у національній валюті</u> у відсотках до портфелю кредитів СГД та фізичних осіб (з урахуванням безвідкличних зобов'язань з кредитування)

19.	Обсяг кредитних операцій <u>у іноземній валюті</u> (1 група класифікатора валют) у відсотках до портфелю кредитів СГД та фізичних осіб (з урахуванням безвідкличних зобов'язань з кредитування)
20.	Обсяг кредитних операцій <u>із забезпеченням</u> у вигляді майнових прав на <u>грошові кошти</u> у відсотках до портфелю кредитів СГД та фізичних осіб (з урахуванням безвідкличних зобов'язань з кредитування)
21.	Обсяг кредитних операцій <u>із забезпеченням</u> у вигляді <u>нерухомого майна</u> у відсотках до портфелю кредитів СГД та фізичних осіб (з урахуванням безвідкличних зобов'язань з кредитування)
22.	Обсяг кредитних операцій <u>із забезпеченням</u> у вигляді <u>цінних паперів</u> у відсотках до портфелю кредитів СГД та фізичних осіб (з урахуванням безвідкличних зобов'язань з кредитування)
23.	Обсяг кредитних операцій <u>із забезпеченням</u> у вигляді <u>рухомого майна</u> (крім товарів в обороті або переробці) у відсотках до портфелю кредитів СГД та фізичних осіб (з урахуванням безвідкличних зобов'язань з кредитування)
24.	Обсяг кредитних операцій <u>із забезпеченням</u> у вигляді <u>поруки фізичної або юридичної особи</u> (без надання в заставу матеріального активу – <u>бланкові кредити</u>) у відсотках до портфелю кредитів СГД та фізичних осіб (з урахуванням безвідкличних зобов'язань з кредитування)
25.	Обсяг кредитних операцій <u>із забезпеченням</u> у вигляді <u>товарів в обороті</u> у відсотках до портфелю кредитів СГД та фізичних осіб (з урахуванням безвідкличних зобов'язань з кредитування)
26.	Обсяг кредитних операцій підприємствам, що надають послуги з <u>постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря</u> , у відсотках до портфелю кредитів СГД та фізичних осіб (з урахуванням безвідкличних зобов'язань з кредитування)
27.	Обсяг кредитних операцій <u>виробничим</u> підприємствам у відсотках до портфелю кредитів СГД та фізичних осіб (з урахуванням безвідкличних зобов'язань з кредитування)
28.	Обсяг кредитних операцій підприємствам <u>сільського господарства та/або з сезонним характером виробництва</u> у відсотках до портфелю кредитів СГД та фізичних осіб (з урахуванням безвідкличних зобов'язань з кредитування)
29.	Обсяг кредитних операцій підприємствам <u>оптово – роздрібною торгівлі</u> у відсотках до портфелю кредитів СГД та фізичних осіб (з урахуванням безвідкличних зобов'язань з кредитування)
30.	Обсяг кредитних операцій <u>будівельним</u> підприємствам (спеціалізовані будівельні роботи) у відсотках до портфелю кредитів СГД та фізичних осіб (з урахуванням безвідкличних зобов'язань з кредитування)
31.	Обсяг кредитних операцій підприємствам, що надають <u>фінансові послуги та послуги страхування, перестрахування</u> у відсотках до портфелю кредитів СГД та фізичних осіб (з урахуванням безвідкличних зобов'язань з кредитування)
32.	Обсяг <u>сформованих резервів за кредитами</u> СГД та фізичним особам у відсотках до сукупної заборгованості за відповідним кредитним портфелем (без врахування позабалансових зобов'язань банку з кредитування).
33.	Сукупний обсяг <u>сформованих резервів за активними операціями банку</u> у відсотках до сукупного обсягу активних операцій банку на звітну дату щодо яких визначається кредитний ризик.
34.	Капітал під кредитним ризиком (у відсотках до Регулятивного капіталу)

Розрахунковий розмір Ризик-апетиту до кредитного ризику може збільшуватись на суму перевищення розміру такого Ризик-апетиту, при цьому за рішенням Наглядової ради/комітету з ризиків Наглядової ради (у разі його створення), при коригуванні може обиратись або один або два коригуючих показника.

12.5.2. До якісних показників відносяться такі показники, але не виключно:

- повнота внутрішньобанківських документів з управління ризиками, які відповідають бізнес-моделі Банку;

- наявність опису процесів банку, що визначають ключові точки, в яких Банк може наражатися на суттєві ризики;
- достатність рівня кваліфікації персоналу банку, що забезпечують виконання процесів з управління ризиками в Банку;
- достатність та належне функціонування інформаційних систем Банку щодо управління ризиками, необхідних для підтримки процесів;
- наявність в інформаційних системах щодо управління ризиками Банку повних та якісних даних, що забезпечують належну оцінку величини ризиків;
- наявність в Банку контролю за дотриманням норм (комплаєнс), кодексу поведінки (етики), запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення.

12.6. Банк здійснює регулярний перегляд величини Ризик-апетиту до кредитного ризику не рідше одного разу на рік, у строк до 01 травня звітного року паралельно з розрахунком показника Капіталу на покриття кредитного ризику.

12.7. За поданням Служби управління ризиками Банку, затвердження Ризик-апетиту до кредитного ризику здійснюється Наглядовою радою Банку/комітетом з ризиків Наглядової ради (у разі його створення), за погодженням Правління Банку.

12.8. У разі суттєвих змін у діяльності/стратегії Банку, зміни законодавства, нормативно-правових актів Регуляторів, появи нових продуктів протягом звітного року Служба управління ризиками Банку може ініціювати питання коригування величини Ризик-апетиту кредитного ризику.

12.9. Служба управління ризиками Банку, Правління Банку, керівники підрозділів та ризик-координатори забезпечують належний контроль дотримання розміру Ризик – апетиту до кредитного ризику. Для обмеження впливу кредитного ризику на діяльність Банку та дотримання ризик-апетиту Банком впроваджуються індикатори кредитного ризику.

12.10. Служба управління ризиками Банку щоквартально, готує управлінську звітність Наглядовій раді/комітету з ризиків Наглядової ради (у разі його створення) та Правлінню Банку щодо результатів контролю дотримання розміру Ризик-апетиту до кредитного ризику.

12.11. При впровадженні нових продуктів Служба управління ризиками Банку здійснює аналіз на предмет прийнятності кредитного ризику та загальний висновок має включати інформацію про те, чи знаходиться новий продукт в межах затвердженого Ризик-апетиту до кредитного ризику.

12.12. Наглядова рада/ комітет з ризиків Наглядової ради(у разі його створення) та Правління Банку за результатами розгляду управлінської звітності приймають відповідні управлінські рішення, в т.ч. щодо прийняття відповідних заходів для усунення/мінімізації ризиків, зміни відповідної політики з кредитування, Стратегії Банку, технологій, тощо.

12.13. Контроль за виконанням рішень керівних органів, щодо Ризик–апетиту кредитного ризику покладається на Службу управління ризиками Банку за загальними процедурами, передбаченими цим Положенням.

13. УПРАВЛІНСЬКА ЗВІТНІСТЬ

13.1. ЗАГАЛЬНА УПРАВЛІНСЬКА ЗВІТНІСТЬ

13.1.1. Звітність з управління кредитним ризиком має охоплювати всі балансові активи, позабалансові фінансові інструменти та фінансові ринки, що генерують кредитні ризики.

13.1.2. Процедури формування та надання звітності мають охоплювати всі підрозділи Банку, діяльність яких пов'язана з проведенням та супроводженням активних операцій і повинні проводитися безперервно та відповідно зі встановленими термінами.

13.1.3. Звітність з кредитних ризиків формується відповідно з наступними принципами:

- **повнота** – означає, що звіти мають відображати усі зміни в структурі та обсягах активних операцій банку (фінансових інструментах);
- **безперервність** – процес надання звітності має охоплювати весь Банк і повинен проводитися безперервно відповідно зі встановленими термінами;
- **своєчасність** – означає, що зміни в структурі та обсягах активних операцій (фінансових інструментів) мають відобразитися своєчасно;
- **достовірність** – відображена у звітах інформація повинна відповідати умовам договорів по фінансовим інструментам та базуватись на первинних облікових регістрах сформованих відповідно з обліковою політикою Банку та враховувати тенденції змін на фінансовому ринку за минулі періоди, динаміку основних макроекономічних показників;
- **інформативність** – форми звітності мають забезпечити інформативність представленої інформації та легкість її обробки;
- **періодичність надання** – інформація має надаватись періодично, у встановлений термін, а також, у разі необхідності.

13.1.4. Управлінська звітність з кредитних ризиків складається щонайменше з наступних підзвітів та інформації:

- звіти про якість портфеля активних операцій;
- звіти про стан формування резервів для відшкодування можливих втрат за активними операціями;
- звіти про визначення розміру кредитного ризику за активними операціями;
- звіти про концентрації;
- звіти про дотримання лімітів (обмежень);
- звіти про дотримання кількісних та якісних показників;
- звіти про кредитування пов'язаних осіб;

13.1.5. Управлінська звітність з кредитних ризиків складається та обробляється Службою управління ризиками. Служба управління ризиками подає звіти на щоквартальної та щомісячної основі. Щомісячні звіти наступні:

- Звіт Служби управління ризиками щодо кредитного ризику за (звітній місяць) станом на (звітну дату). Звіт надається на розгляд Кредитному комітету Банку.
- Звіт Служби управління за (звітній місяць) станом на (звітну дату). Звіт надається на розгляд Правлінню Банку.

Щоквартальний звіт:

- Звіт щодо організації та функціонування системи ризик-менеджменту та стану ризикових позицій АТ «БАНК «УКРАЇНСЬКИЙ КАПІТАЛ» та Банківської групи за звітний квартал.

13.1.6. Щоквартальний звіт подається Службою управління ризиками Правлінню Банку та Наглядовій раді Банку. Звіт що оформлюється щоквартально, надається на розгляд керівництву протягом двох місяців що слідують за звітною датою.

13.1.7. Формат звітів зазначений у Додатку 1 до цієї Політики.

14. СИСТЕМИ ПІДТРИМКИ

14.1. Для підтримання процесу прийняття рішень щодо управління кредитним ризиком мають використовуватися відповідні інформаційні системи.

14.2. Інформаційні системи мають забезпечувати користувачів інформацією про стан дотримання лімітів (обмежень), про обсяг та якість активних операцій, а також інформацією про наявність та рівень концентрацій.

14.3. Для впровадження звітності з кредитних ризиків в повному обсязі має бути розроблено та супроводжуватись відповідне програмне забезпечення на рівні головного офісу та відділень Банку.

14.4. Супроводження систем ІТ підтримки забезпечує підрозділ, що виконує функції ІТ- підтримки діяльності Банку.

15. СИСТЕМА ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ

15.1. Контроль за дотриманням цієї Політики здійснюється Службою управління ризиками.

15.2. Контроль дотримання відповідальних працівників Банку, відповідно до вимог цієї Політики, покладається на керівників цих структурних підрозділів Банку та членів Правління, які є кураторами підрозділів, що вказані у п.3.3. цієї Політики.

15.3. Ідентифікація ризиків та види контролю:

№	Вид ризику	Фактор ризику / ідентифікатор ризику/ інформація, що підтверджує настання ризику	Зміст/короткий опис процедур контролю /вид внутрішнього контролю /контрольна процедура*/	Періодичність здійснення процедури контролю	Перший рівень контролю колегіальний орган/ підрозділ / ризик/ компласнс-координатор				Другий /третій рівень контролю/ CRO, CCO, CIA	Вид контролю
					самостійний контроль	подвійний контроль	автоматизований контроль	колегіальний контроль		
1	<i>Компласнс ризик</i>	Недотримання вимог законодавства України, нормативно-правових актів НБУ щодо наявності внутрішніх нормативних документів, регламентуючих процес та відповідності ВНД законодавству / /невірна/застаріла методологія виконання операції/процесу, недотримання кореляції ВНД між собою	Моніторинг змін законодавства України, нормативно-правових актів НБУ, актуалізація внутрішніх нормативних документів, що регламентують здійснення управління кредитним ризиком , не рідше 1 разу на 1 рік відповідно до внутрішніх процедур Банку. Внутрішній контроль за актуалізацією ВНД.	Постійно Постійно		Управління методології та процесів			Служба управління ризиками Служба компласнсу	Попередній Поточний Подальший
2	<i>Компласнс ризик</i>	Недотримання вимог законодавства України, нормативно-правових актів НБУ щодо наявності внутрішніх нормативних документів, регламентуючих процес управління кредитним ризиком //Відсутність затвердженої методології виконання операції/процесу	Розробка/актуалізація внутрішніх нормативних документів не рідше 1 разу на 1 рік Розробка стандартизованих внутрішніх нормативних документів по управління кредитним ризиком Внутрішній контроль за актуалізацією внутрішніх нормативних документів	постійно		Управління методології та процесів			Служба управління ризиками Служба компласнсу	поточний подальший
3	<i>Компласнс ризик</i>	Не відповідність ВНД внутрішнім процедурам Банку// Невірна/застаріла методологія виконання операції/процесу, недотримання кореляції ВНД між собою	Моніторинг змін в діяльності Банку, актуалізація внутрішніх нормативних документів, що регламентують здійснення управління кредитним ризиком , не рідше 1 разу на 1 рік відповідно до внутрішніх процедур Банку. Внутрішній контроль за актуалізацією ВНД.	постійно		Управління методології та процесів			Служба управління ризиками	поточний

4	Компласен ризик Операційний	Порушення встановлених термінів подання статистичної /фінансової звітності	Контроль керівника, внутрішня ревізія,	Постійно	Головний бухгалтер			Правління	Служба управління ризиками Служба компласенсу	Попередній Поточний
5	Компласен ризик Кредитний ризик	Порушення встановлених нормативів: Н7, Н8	Формування платіжного календаря на місяць вперед Прогнозування дотримання встановлених нормативів на підставі облікових даних в САБ "Б2» та інформації від Управління активних операцій, відділень, УКО, УББ	Перед операцією	Управління активних операцій, відділення, УКО				Служба управління ризиками	Поточний
6	Компласен ризик Кредитний ризик	Порушення встановлених нормативу: Н9	Формування платіжного календаря на місяць вперед Прогнозування дотримання встановлених нормативів на підставі облікових даних в САБ "Б2» та інформації від Управління активних операцій, відділень, УКО	Перед операцією	Управління активних операцій, відділення, УКО				Служба управління ризиками Служба компласенсу	Поточний
7	Компласен ризик Кредитний ризик	Порушення внутрішніх лімітів та обмежень	Перевірка та контроль за встановленими лімітами.	Перед операцією, Постійно					Служба управління ризиками	Попередній Поточний Подальший
8	Кредитний ризик	Збільшення обсягів майна, що прийнято Банком як заставодержателем на свій баланс	Щомісячне та щоквартальне звітування керівництву про обсяги майна на балансі Банку, його прогнозування та робота з реалізацією	щомісячно	Відділ по роботі з НПА Юридичне управління			Правління Наглядова рада Банку	Служба управління ризиками	Поточний Подальший
9	Кредитний ризик	Збільшення обсягів кредитного ризику у зв'язку з погіршенням класу позичальників	Щомісячне та щоквартальне звітування керівництву про обсяги та розмір кредитного ризику	щомісячно	Управління кредитної адміністрації				Служба управління ризиками	Поточний Подальший

			його прогнозування та робота з позичальниками та заборгованістю.		Управління активних операції					
10	<i>Кредитний ризик</i>	Збільшення обсягів сформованих резервів у зв'язку з погіршенням класу позичальників або наявністю проблем у позичальників.	Щомісячне та щоквартальне звітування керівництву про обсяги та розмір сформованих резервів його прогнозування та робота з позичальниками та заборгованістю.	щомісячно				Правління	Служба управління ризиками СВА	Подальший
11	<i>Ризик конфлікту інтересів</i> <i>Комплаєнс ризик</i>	Неузгодженість затверджених внутрішніх лімітів між Наглядовою радою Банку та Правлінням	порівняння якісних або кількісних характеристик показників лімітів	Постійно					Служба управління ризиками СВА	Попередній Поточний Подальший
12	<i>Кредитний ризик</i> <i>Стратегічний</i>	Прийняття управлінських рішень на підставі не коректних даних, та/або несвоєчасне надання інформації	Щомісячне та щоквартальне звітування керівництву про стан кредитного ризику Банку та його прогнозування	Постійно Перед операцією					Служба управління ризиками СВА	Попередній Поточний
13	<i>Комплаєнс ризик</i> <i>Кредитний ризик</i>	Не вчасне винесення змін до підходів в розрахунках пруденційних нормативів кредитного ризику	Контроль правління та Наглядової ради Банку за виконанням змін, запроваджених НБУ	Постійно					Служба управління ризиками СВА	Подальший
14	<i>Кредитний ризик</i>	Втрата системи взаємодії з великими клієнтами Банку	Втрата системи взаємодії з великими клієнтами Банку	щомісячно	Управління кредитної адміністрації Управління розвитку корпоративного бізнесу, Управління розвитку роздрібного бізнесу			Правління	Служба управління ризиками	Подальший
15	<i>Комплаєнс ризик</i> <i>Кредитний ризик</i>	Не вчасне або не в повному обсязі виконання перевірок заставного майна	Не вчасне або не в повному обсязі виконання перевірок заставного майна	Щорічно.	Управління кредитної адміністрації Управління			Правління	Служба управління ризиками	Подальший

					розвитку корпоративного бізнесу, управління розвитку роздрібного бізнесу					
16	<i>Кредитний ризик</i>	Збільшення обсягів НПА	Збільшення обсягів НПА	щомісячно	Управління кредитної адміністрації Відділ по роботі з НПА УББ			Правління	Служба управління ризиками	Подальший

16. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

16.1. Ця Політика набирає чинності з дати її затвердження Наглядовою радою Банку та діє до її скасування або прийняття нового внутрішнього нормативного документу, який регулює аналогічні питання, у встановленому законодавством України та внутрішніми нормативними документами Банку порядку.

16.2. Зміни та доповнення до цієї Політики оформлюються окремим документом або шляхом її викладення у новій редакції. Прийняття нової редакції Політики автоматично призводить до припинення дії попередньої редакції.

16.3. Дія цієї Політики припиняється з моменту прийняття відповідного рішення Наглядової ради Банку.

16.4. У разі невідповідності будь-якої частини цієї Політики законодавству України, нормативно-правовим актам Національного банку України, у тому числі у зв'язку з прийняттям нових нормативно-правових актів, ця Політика буде діяти лише в тій частині, що не суперечитиме законодавству України.

16.5. Всі питання, не врегульовані цією Політикою вирішуються у формах, що не суперечать здоровому глузду, в порядку, передбаченому іншими внутрішніми нормативними документами Банку та на підставі законодавства України.

16.6. Відповідальність за актуалізацію цієї Політики покладається на Службу управління ризиками. У міру необхідності, документ повинен переглядатися як мінімум 1 раз на 1 рік.

16.7. Пропозиції щодо змін та доповнень до цієї Політики підрозділи Банку направляють на адресу Служби управління ризиками

16.8. Ця Політика публікується у формі, яка не може бути легко змінена, але до якої має вільний доступ відповідний читач. Документ зберігається і надається таким чином, щоб бути доступним для працівників Банку, які надалі будуть мати право користуватися ним.

16.9. Ця Політика публікується в системі електронного документообігу /інших аналогічних системах Банку або в місці, доступному кожному працівнику Банку.

16.10. За консультаціями та/або у випадках інших непорозумінь щодо цієї Політики працівники Банку мають звертатися до працівників Служби управління ризиками.

17. ДОДАТКИ

17.1. Додаток 1 – формат звітів з кредитного ризику.

Додаток 1.xlsx

ІСТОРИЯ ВНУТРІШНЬОГО ДОКУМЕНТУ
Політика управління кредитним ризиком
АТ «БАНК «УКРАЇНСЬКИЙ КАПІТАЛ»

Власник документу		Служба управління ризиками
Розробник	Остання редакція	Служба управління ризиками
Документ затверджено		Затверджена Рішенням Наглядової ради АТ «БАНК «УКРАЇНСЬКИЙ КАПІТАЛ» протокол від 17 жовтня 2024р. № 56
Номери параграфів, що були змінені та/або доповнені		В новій редакції. Оновлений п. 13.1.4, Додані 13.1.5-13.1.7. Вилучені п.п. 13.2-13.10. Доданий Додаток 1.
Розробник	Попередня редакція	Служба управління ризиками
Документ затверджено		Затверджена Рішенням Наглядової ради АТ «БАНК «УКРАЇНСЬКИЙ КАПІТАЛ» протокол від «31» серпня 2021р. № 59
Номери параграфів, що були змінені та/або доповнені		В новій редакції.
Розробник	Попередня редакція	Служба управління ризиками
Документ затверджено	Попередня редакція	Затверджена Рішенням Наглядової ради АТ «БАНК «УКРАЇНСЬКИЙ КАПІТАЛ» протокол від «30» липня 2020р. № _____
Номери параграфів, що були змінені та/або доповнені	Попередня редакція	Новий документ